

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkívüli főrvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Főszerkesztő:
FEKETE LÁSZLÓ Dr.
budapesti kir. közjegyző.

Felelős szerkesztő és kiadó:
SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR Dr.
budapesti kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, XIV., Thököly-út 39. Telefon: 297—069

A Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári
csekk számlája: 41.951.

Emlékezés Galánffy Jánosról.

Irta és a debreceni kir. közjegyzői kamara 1938. május hó
22. napján tartott közgyűlésén elmondta

Örley Dénes dr.

kisújszállási kir. közjegyző, a debreceni kamara elnöke.

Kamaránk megbízásából immár másodszor kell egy reám nézve megtisztelő, de nehéz feladatot teljesítenem. Először február 23-án, amikor szarkofágja előtt búcsúztunk tőle, másodszor pedig most, amikor az ő helyén ülve, emlékezem *Galánffy Jánosról*.

Nem azért nehéz ez a feladat, mintha a téma nem lett volna elég, vagy szép amiről beszélnem kell, hanem éppen ellenkezőleg azért, mert Ő róla beszélve ismét és ismét éreznem kell és érezzük mindannyian azt a veszteséget és fájdalmat, hogy itt kellett hagynia bennünket. Mondom, fáj nekünk főként, akik éveken keresztül együtt dolgoztunk vele, hogy nincs itt közöttünk s az isteni akarat úgy rendelkezett, hogy ne legyen további önfeláldozó munkájával, tetteivel, irányítónk és vezérünk.

Dr. Galánffy János maga is közjegyző családból származik, az édesapja: dr. Galánffy Lajos Hajdúböszörményben volt királyi közjegyző.

Nyiregyházán, 1870. május 7.-én született. Érettségi vizgát 1886-ban, tehát 16 éves korában tett. 1890-ben már a jogot elvégezte s 1893. március 24.-én a budapesti királyi Tudományegye-

tem jogtudórrá avatta. 1890-től 1893-ig ügyvédjelöltösködött és 1894. június 21.-én, tehát alig egy hónappal azután, hogy betöltötte 24-ik évét, már ügyvédi oklevelet szerzett. 1896. március 8.-án joggyakornok, már ugyanazon év augusztus 12.-én kir. törvényszéki aljegyző, a következő év július 21.-én törvényszéki jegyző, majd erre 2. év múlva királyi albiró lett. A következő évben alügyész és ismét két év múlva királyi ügyész lett. 1902-ben már, mint a debreceni királyi ügyészség vezetőjét látjuk hivatalában, tehát 32 éves korában, mint egészen fiatal ember vezető királyi ügyész volt. 1905 volt az az esztendő, amikor a magyar alkotmány megsértésével rövid ideig ugyan, de parlamenten kívüli kormány vette kezébe a hatalmat.

Ekkor történt az, hogy akkor, amikor a Debrecenbe kinevezett ügynevezett királybiztos helyét elfoglalni akarta és a debreceniek ez ellen lázadó magyar érzése azt az urat maguk között megtűrni nem akarta és vele szemben bizonyos, reá nézve nem kedves eseményeket követett el, azok ellen dr. Galánffy János nem félve és nem ijedve meg semmiféle törvénytelen hatalom túlkapásától, nem emelt vádat. Ugy érezte, hogy akik a magyar alkotmány ellen vétnek, nem követelhetik a magyar törvények oltalmát. Nem nézve semmit, vezető pozícióját kockáztatva megtagadta az engedelmisséget. Ez volt az első eset, amikor Galánffy János, aki soha feltűnésre nem pályázott, egyszerre országos hírnévű ember lett. Akkor, amikor az ország lakossága és főleg intelligenciája bizonyos elernyedséggel viselte sorsát, mindenkinek feltűnt egy fiatal ember, aki a parancsszóra nem hallgatott, nem spekulált, nem nézte a maga és családja veszélyét, hanem tanúbizonyságát adta annak, hogy ő elsősorban magyar, aki nem riad vissza semmitől akkor, amikor azt az alkotmányt, amelyre esküzt tett, lábbal akarták tiporni.

És Galánffy Jánost ez az izzó magyarsága elkísérte szívének utolsó dobbanásáig.

Mikor közjegyzői működésének 25. éves évfordulóját ünnepeltük, Kamaránk akkori helyettes elnöke, aki most a Kamara örökös díszelnöke: *dr. Kovách Elek* emlékezett meg arról, az 1907-ik esztendőben tartott kamarai jelölő ülésről, amelyen dr. Kovách Elek személyesen is résztvett, hogy ennek az ülésnek határozata az volt, hogy „*Dr. Galánffy János* királyi ügyészt Kamaránk elvi álláspontjánál fogva nem jelölhetjük ugyan, de megállapítjuk, hogy örömmel látnánk kartársunkul”. Tehát a debreceni kir. közjegyzői Kamara a még ma is mindig érvényben

levő elvének fenntartása mellett, ha nem is jelölhette őt kinevezésre, mégis ajánlotta arra. Ajánlotta, mert úgy érezte, szinte látta előre a jövőt, hogy ezzel az emberrel kivételt kell tennie. Ezzel az emberrel, aki közjegyző fia, aki hazulról hozta a legmagasabb közjegyzői etikát, ki tanúbizonyságát adta csak röviddel azelőtt, hogy ő az, aki letett esküjéről soha megfeledkezni nem fog és aki hivatott arra, hogy ennek a karnak nemesak nagytekintélyű, de példát mutató vezető egyénisége legyen.

1917-ben, amikor a közjegyzői Kamara elnöki állása üreseedésbe jött, a közjegyzői Kar egyhangúlag választotta meg elnökének. Egyhangúlag ruházta rá az elnöki tisztet, minden díszével, kitüntetésével, de egyben azzal az óriási teherrel, amely egy lelkiismeretes ember örökös terhe s haláláig örökös gondja maradt. És viselte e tisztét megszakítás nélkül 21 éven át.

Hosszú volt ez a 21 év a világegés kezdetétől fogva napjainkig. Maguk a történelmi idők, a háború viszontagságai, majd az azt követő zavaros politikai helyzetek, a kommunizmus átkozott kora, aztán az újjáéledés, minduntalan nehézségekkel felmerülő és áldozatkészséget kívánó ideje sokszor állította őt idegekkel alig bírható problémák megoldása elé. De Galánffy János, ha kellett türt és szenvedett, ha kellett egy-egy lépésének ódiáját magára vállalta, exponálta magát s mindig inkább ő állott előtérben, minthogy maga után rántson bárkit.

A legsúlyosabb, legnehezebb feladat előtt akkor állott, amikor a kommunista világ kitérősekor elhatározásra kellett jutnia. Mi, akik vele szolgáltunk egész évtizedeken át, akik mellette dolgoztunk, vagy segítőtársai voltunk tudjuk, hogy lelkétől mennyire távol állott az a levele, amelynek alapján őt később meghurcolni akarták s amelyben ő kényszerhelyzetbe kerülve s akkor is csak azért, hogy kartársait és a Kart magát megmentse, rászánta magát arra, hogy köszöntse az uralom bitorlóit.

Önzetlenségének és heroizmusának volt ez is a megnyilvánulása. Nem hívta össze a Kamarát, nem háritotta másokra a felelősséget, nem kért tanácsot, nem akart osztozni a felelősségben. Tudta, érezte, hogy róla senki sem tételezheti fel azt a hazafiatlanságot, amit aztán később a szemére lobbantottak, amikor egy felsőházi beszédét kifogásolva, hajszát indítottak ellene. És ahogy tudta, úgy is volt. Működését a felettes hatóságok igazoltnak vették és akkor, amikor a közelmúltban a politikai hajszája súlya alatt szenvedett s a Kamarának most működő tagjai ebből az alkalomból kifolyólag bizalom és hűség nyilatkozatukkal állottak mellé, ez

az ő szívének nemcsak jól esett, de nekem magamnak mondotta, hogy ezt a nyilatkozatunkat élete egyik legszebb emlékének tartja. Mi pedig a közjegyzői Kamara tagjai csak kötelességünket teljesítettük akkor, amikor ezt a nyilatkozatot megtettük. annival is inkább, mert az ő egyenes gondolkozása, amelyik soha titkot előttünk nem tartott, amelyik tévutakra soha sem tévedt s amelyik egyszer már izzó hazafiságának örökre példát adó képét mutatta, olyan volt, amelyről feltételezni sem lehetett, hogy ő az országrombolók híve lehetett volna valaha is.

Ha már itt tartunk nem akarok napirendre térni a felett a felsőházi beszéd felett sem. Politikai kérdésekkel nem foglalkozunk, de az a tárgyilagos meggyőződésünk, hogy ha a politika fórumán valaki eszmét vet fel, legyen az az eszme tetszetős, vagy annak az ellenkezője, azt tartjuk, hogy minden alkotmányosan érző embernek tiltakozni kell az ellen, ha azért a felszólalót külső támadás éri. Hol van a szólás szabadság akkor, ha akárkit, sajtóban vagy más úton meggyőződéséért támadás érhet, ha pláne azért hajszának van kitéve. Galánffy János nem az az ember volt, aki ha előáll a felsőházban, nem meggyőződésből beszélt volna. És ha többekből is ez a beszéd akár ellenszenvet váltott is ki, azaz a közismert hajszának, amit vele szemben indítottak, úgy érezzük, hogy az immunitását sértették meg, ez ellen pedig tiltakoznunk kellett.

Galánffy itt is tartotta magát a kimondott szóhoz. Nem polemizált, nem védekezett és igen sajnálnunk kell, hogy a sors által neki nyújtott elégtételadást nem érthette meg. Az ő beszédét úgy állították be annakidején, mintha valami egzotikus világból jövő ember fantazmagóriája volna. És ime, itt az ideje amikor az elégtétel megjött, amikor ő már többet nem beszélhetett, de amikor az általa hirdetett elvek 80 %-a napok kérdése, hogy törvényerőre emelkedik. Mondják túlzásnak az ő tételeit, mondják károsnak, mondják hibásan következtetettnek, a tény ma az, hogy 80 %-ában törvényerőre emelkedik. Mi volt hát Galánffy János vétke? Az, hogy amit előre látott és amiről akkor még senki sem beszélt, ő már akkor megérezte, hogy a felvetett kérdés döntésre megérett. Az volt a hibája, hogy látnok volt és azért kellett hajszákat elszenvednie. De hát ez a dolgok rendje nálunk, hogy aki valamelyest a magyar jövőbe lát, annak sorsába következetesen mindig tragikus elemeknek kell vegyülniök.

Mint kamarai elnök szívesen viselte kartársainak minden gondját, baját. Elmondhatjuk és tanúsíthatjuk, hogy a saját érde-

keit félretéve sokszor heteken, hónapokon át csak a közért dolgozott, elmondhatjuk, hogy a helyettesi karért mit tett, mit dolgozott, hányszor kért, hányszor járt utána egyik-másik kinevezésnek. Itt van a közjegyzőség fiatal generációjának olyan egész sora, akik sok tekintetben Galánffy János támogatásának köszönhetik, hogy nem kell még mindig valahol helyetteskedniök.

Elvi álláspontja igenis az volt, hogy a közjegyzői Kart ne frissítsék állandóan kívülről jöttekkel, de ha egyszer valaki már a közjegyzői karba bekerült, elvei fenntartásával mindig szíves örömmel köszöntötte azt, aki kartársunkká lett. Soha senki ezen a téren kinevezése percétől kezdve Galánffy János ellenérzését nem tapasztalhatta, sőt minden alkalommal azt láthatták az extraneusok is, hogy minden igyekezetével azon volt, hogy az illetők mentől hamarabb és mentől gyorsabban a közjegyzői Karnak kifogástalanul működő tagjai lehessenek. Ez is csak elvi kérdés és pedig jól átgondolt és megfontolt elvi kérdés volt, hiszen maga is bírói pályáról jött közénk.

Bárki ellen és bárhonnán jövő panasz esetén Galánffy János sohasem volt vádló, nem hozott magával ügyészi ten. peramentumot, hanem csak igazságos bíró volt, apróbb elnézéseket, apróbb kis szabálytalanságokat, ő volt, aki leghamarabb, jóságos atyai gondnal iparkodott helyrehozni, vagy jóvátétetni. De ha olykor előfordult valami nagyobb dolog, pláne olyasmí, ahol a közjegyző a saját érdekeit túlta előtérbe egy-egy túlzott díjszámításnál, akkor haragudott. Akkor mindig a közjegyzői Kar etikáját és tekintélyét látta sértve s akkor, ha néha fájt is neki, kötelességszerűen szabad folyást engedett a törvény rendelkezéseinek. Elsősorban melegsívű barát, a fiatalság támogatója, segítőtársa, s csak aztán volt és akkor is mindig csak első az egyenlők között.

Dr. Galánffy János nem az a kamarai elnök volt, aki a titkárral, vagy más kamarai taggal referáltatott, s aztán a kamarát megszavaztatta. Kimondhatjuk, hogy alig volt a kezében fontosabb darab, amit mikor kiadott valakinek referálásra, azt előbb maga át ne tanulta volna. Sokszor, nagyon sokszor láttuk, hogy az előforduló panaszok ügyében úgy a kamarai ülésen, mint a fegyelmi bizottság előtt is a legaprólékosabb nüanszokra emlékezett. Csodálatos emlékező tehetségével, nagy tudásával nem egyszer fordította meg a dolgok irányát, s nem egyszer láttuk, hogy a fegyelmi bíróság előtt is az ő mindig alaposan indokolt véleménye, hogy döntötte el a vitás kérdéseket.

Csak példaképpen hozom fel, hogy egyszer a Kamara előtt felmerült egy kérdés, amelyre csak egyetlen kúriai határozat vonatkozott. Nem tárgyalta az ügyet, hanem ehelyett a Kúria Elnökétől kért és kapott külön engedélyt arra, hogy elolvashassa annak az ítéletnek a tárgyalási iratait s mikor ez megtörtént, csak akkor vitte ismét döntésre a Kamara elé ezt az ügyet. Ez az egy eset is mutatja, hogy ő nem aktákat intézett, hanem böles megfontolás után döntött. Csak kellő előkészítés után engedett intézkedni.

A törvénytervezeteket, amiket leküldtek hozzánk véleményezés végett, vagy egy érkezett panaszt, első volt, aki elolvasta. Sohasem csinált presztizs kérdést abból, hogy az ő véleménye legyen az irányadó, mert amikor már ő tisztában volt a dolgokkal, rendszeren akkor adta már csak ki a tervezetet, vagy a feljelentést intézkedés végett a Kamara titkárnak. Ha aztán olykor vitára került a sor, soha nem igyekezett elnöki szavával dönteni, hanem bevárta, míg a vita megérett a döntésre, s szinte automatikusan eldőlt közöttünk.

Már betegem feküdt akkor, amikor az illeték törvény tervezetét, a 271 nyomtatott oldalt áttanulta, széljegyzetekkel látta el s aztán kérte fel referálásra illeték ügyekben kamaránk legnagyobb szakértőjét.

Talán utoljára beszéltem akkor vele, mikor feleltem neki ezt az illetéktörvény javaslatot és azt is, amikor két éve a közjegyzői törvény tervezetét kidolgozta, szakaszokra szedte s aztán mindannyiunknak megküldötte tanulmányozás végett. Megkérdeztem tőle, hogy amikor beteg, amikor fáradt, mikor gyengének érzi magát, miért terheli túl szervezetét ilyen rettenetes nagy munkával. Miért nem osztja meg másokkal is a munkaterhet? A felelete az volt; hogy: „Hiszen ez nekem szórakozás“.

Csodálatos munkabírása mellett nem vette észre a fáradtságot s nem vette észre, hogy ezzel mint ássa alá az egészségét. Neki valósággal narkotikum volt a munka s nem vette észre, hogy a narkotikum erős adagját veszi. Egyrészt szerelmese volt a munkának, másrészt meg vigasztalást keresett benne és pedig túlzott mértékben, főként azóta, mióta áldott-emlékű feleségét elvesztette s nélküle magára maradt.

A rendes hivatalos tevékenysége mellett mindig akadt olyan témája, amelyet ülés elébe hozott. És ha a Kamara tagjainak akadt egy-egy ötlete, amely valamely közérdeket érintő kérdés-

sel foglalkozott, ő volt az első, aki azt megértette és örült rajta, hogy azon gondolkozhatik, dolgozhatik.

Egész működését nem tudjuk felölelni, csak példákat hozhatok fel.

Elsősorban talán a közjegyzői törvénytervezetére utalok. 264 §. Kimondani is sok. És ebben mennyi új ötlet, mennyi precíz szövegezés, mennyi következetesség és világosság. Maga ez a tervezet egy élet böles tapasztalatainak hangyaszorgalommal való összegyűjtése volt. Ő készítette el Kamaránk új ügyrendjét is. 54 szakasz az egész, de minden részlet kérdésre kiterjedő világos és érthető rendelet.

Minden évi rendes közgyűléskor egy külön elnöki megnyitó beszédet mondott. Egyszer az okirati kényszerről szóló törvénytervezetről beszélt, másik alkalommal a francia közjegyzői intézmény érdekes és értékes részleteit ismertette.

Egy másik gyűlésen a hagyatéki tárgyalási jegyzőkönyvek vezetésének és az osztálykivonatok készítésének azt a módját fejtegette, amellyel a törvény intencióit leginkább megközelíthetőnek tartotta. És ez így ment évről-évre majd 20 éven át. A legutóbbi közgyűlésünkön sajnos már nem elnökölhetett.

Ezek az elnöki megnyitói mindig olyan értékesek és tartalmasok voltak, mintha azokat valamely tudományos intézetnél székfoglaló beszédnek mondotta volna el. Nem volt olyan vándorgyűlésünk, ahol ne talált volna témát, amikről beszélni kell és amikor a közjegyzői egyesület jubileumát ünnepeltük, az ünnepi beszédet is ő tartotta.

A felsőházban is keresett alkalmat arra, hogy a Kar érdekében hallassa szavát.

Ő volt az, aki a kamaraközi értekezletek összehívását és a kar egyetemét érdeklő kérdéseknek a Kamaraközi értekezletre való felterjesztését indítványozta. Tudta, érezte, hogy ha a kamarák előtt megvitatott kérdéseket, az összes kamarák együttesen újból megvitatják és ezután terjesztik fel a felettes hatóságok elé, akkor ezeknek a felterjesztéseknek nagyobb súlya, nagyobb nyomatéka lesz és így az összes kamarák kiküldöttői által elfogadott jelentések felett nem lehet napirendre térni.

Mikor a közjegyzői egyesület jubileuma után szó került nyugdíjintézetünk megalapításáról, a dr. Kovaliczky Elek volt kiváló kartársunk által összeállított anyaggyűjtemény alapján ő dolgozta ki a nyugdíjintézmény törvénytervezetét és először ő foglalta azt is szakaszokba, ennek az intézménynek tárgyalása köz-

ben az igazságügyminisztérium matematikai szakértője ellentmondott nekünk s dr. Galánffy János szembeszállt a matematikai szakértővel, kimutatta igazunkat és ezzel legnagyobb részét ő tette lehetővé azt, hogy az intézmény tényleg létrejöhesse. Később, mikor a nyugdíjintézet alapszabályai módosulásra szorultak, ott is ő volt egyike azoknak, akik fáradságot nem kímélve a dolgozók élén haladt.

Ennek a munkának korszakalkotó jelentőségét nem kell hangsúlyoznom.

Mikor a közjegyzői díjszabás reformjáról volt szó, ott is kivette oroszláurészét abból a munkából, mely végül is odavezetett, hogy ma már köztünk és a bíróság között a lehető legritkább esetben merülhetnek fel összeütközésre kerülő esetek.

Az ő ötletéből született meg a helyettesek minősítésének rendezése is, igaz, hogy nem az ő elgondolása szerint, mert ő a helyettesi vizsga rendszeresítését szerette volna inkább behozni.

Mondom, hogy nem lehet felsorolni azt a tárgykört, amelyben dolgozott. Mindegy volt neki, hogy a kartelltvénnyről, a hitbizományi tvénnyről, az új jelzálogtvénnyről, a törvénykezés egyszerűsítéséről szóló tvénnyről, a földreform javaslatról, vagy bármiről, ami a jogászközönségre tartozik, alapos, fáradságos munkával ki ne vette volna részét és nem mondotta volna ki nem egyszer súlyosan döntő szavát.

Kimondhatatlanul szerette a közjegyzői intézményt, s amint maga mondotta, fanatikusan hitt és bízott az intézmény jövőjében, fejlődésében és felvirágzásában. És ez természetes is volt nála, hiszen másképpen nem is tudott volna annyit dolgozni az intézmény érdekében, ha nem bízta annak jövőjében.

Kartársaink minduntalan megnyilvánuló elismerése mellett, elismerte munkásságát a legmagasabb hely is s 1923. február havában kormányfőtanácsosságot kapott. Elismerte az egész közjegyzői kar az ő kiválóságait s ezt azzal méltatta, hogy 1932-ben felsőházi póttaggá választották, majd amikor a rendes tagság megüresedett 1934. márciusától kezdve haláláig a közjegyzői kar képviselőjében a felsőháznak rendes tagja volt.

Emellett a folytonos szorgalmas munka mellett állandóan olvasott, tanult, de mindig csak a szellemiekben tudott gyönyörködni. A sikamlós, vagy pláne triviális dolgokat nem szerette, ösztönszerűen írtózott tőlük.

Spengler egy munkáját, ami nagyon tetszett neki, lefordította magyarra s aztán olvasta el az így lefordított munkát azért, mint

mondta, hogy jobban megértse. Nagyon szerette Spenglernek a végzettségelméletét, többször beszélt róla, a filozófia sem fárasztotta legkevésbé sem.

Mély meggyőződéses vallásossága gondolkozását annyira puritánná tette, hogy sokszor mondott olyasmit előttünk: „ha valakinek nem tiszta a családi élete, nem lehet tiszta annak egyéb dolga sem“.

Felesége *Kölcsey Anna* volt. Gyermekkei öten maradtak; Galánffy György huszárfőhadnagy, Galánffy Lajos zongoraművész, Galánffy Zsuzsanna Havas Vilmosné utász főhadnagy felesége, Galánffy Ilona vitéz Haraszthy Istvánné csendőrnagy felesége és Galánffy János tüzérhadnagy. A világ legszebb himnusza költőjének vérért és gondolkodását vitte a családba a Nagyasszony, aki férjét becézgetve tiszta magyar szóval csak „öreg gazdának“ nevezte. Házaseletük bárkinek mintaképe lehet. Galánffy János gyermekeinek az imádkozni tudást hagyta, mint legnagyobb kincsüket örökül. A családi asztalnál mindennap elmondta a rendes imádságát, az étkezést is azzal fejezte be, s ha idegen helyen volt, akkor is gondosan, kerülve minden feltűnést, észrevétlenül kezét összetéve szökött pár szót Istenéhez.

A debreceni ágostai hitvallású evangélikus egyháznak presbitere, az Egyesült Keresztény Nemzeti Liga debreceni osztályának alelnöke, a Debreceni Első Takarékpénztár igazgatósági tagja s más számtalan tudományos és jótékony célú intézménynek tagja és támogatója volt. Aki tőle kért, üres kézzel sohasem távozott.

Végtelenül szerette az utazást, kétszer is most már öregebb korában emlegette, hogy Lajos fiával autón hol járt Tirolban, Felsőolaszországban és merre, milyen szép dolgokat látott.

Már beteg volt akkor, amikor egy elolvasott könyv hatása alatt mondotta: „még csak a Hawai szigeteket szeretném meglátni“. Rajongott a természet szépségeiért.

Szerette, élvezte nagyon a zenét, a Beethoven muzsikájáról azt mondotta, hogy annak hallgatása mindig élmény volt számára, minden szépért, jóért, művésziért csak lelkesedni tudott.

Ez az ember volt Galánffy János.

Akárhogy becsültük, akárhogy tiszteltük, szerettük, akár mennyire bízunk betegségében is a felépülésében, szép gyönyörű emlékeket hagyva maga után akkor távozott, amikor a legnagyobb szükségünk lett volna rá, a végzettség rajta is beteljesült, eltávozott tőlünk, nem maradt más hátra, mint a fájó emlékezet, meg az a szellem, amely él közöttünk és amelyből magunknak erőt meríthetünk.

A végrendeletekről szóló új német törvény.

Ismerteti: *Krenner Zoltán dr.*

A német Jogász Akadémia öröklési jogot kodifikáló bizottsága (Erbrechtsausschuss, ERA) tárgyalásainak eredménye közre lett adva s a törvénytervezethez megindultak a hozzászólások. Az első tervezet „Végrendekezési jog” című fejezete az anyagi jogi rendelkezésektől annyira független, hogy ez okból s Németausztriának a Birodalomhoz történt önkéntes csatlakozása folytán célszerűnek látszott a jogegység érdekében is a végrendeletek alakikellékeinek, létesítésének, visszavonásának s némely anyagi jogi hatásának külön törvénnyel szabályozása,¹ annál is inkább, mert úgy a birodalmi, mint az ausztriai jog formakényszere és szigorú alakiságai a közvélemény figyelmét e szabályok érvényben maradásának tarthatatlanságára régen reáterelte. Az Ausztriában is létesített parasztbirtok (Erbhof) tulajdoni kötöttsége is kívánta egységes és áttekinthetőbb szabályozását. Ezért alkotott meg az 1938. július 31.-iki a végrendeletek és öröklési szerződések létesítéséről szóló törvény. – Az indokolás rövid hat sor: az öröklési jogi szabályozásának célja a szerzett és öröklött vagyon tovább fenntartása a család, a rokonság és a népközösség javára. Felelőség tudattal bíró örökhagyónál a halálesetre szóló rendelkezés is ezt a célt szolgálja, melynek alkotásánál, vagy visszavonásánál az alakiságokat úgy kell előírni, hogy felesleges formáság mellőzhető, az örökhagyó valódi akaratának megbízható módon kifejezésre juttatása biztosítható legyen.

Fenntartja a törvény a sajátkezűleg írt és aláírt végrendekezési alakot, mely az írásbeli magánvégrendelet alkotásának *egyetlen* módja, de következményei tekintetében és merev alakiságai szempontjából enyhítéseket tartalmaz. Az örökhagyó akarat szabadságát nem a formakényszerrel veri bilincsbe, hanem a közérzületnek azzal az átalakításával, mely az örökhagyónak a családjával és rokonságával szemben szükséges felelősségtudatát

¹) Ismét csak példáját látjuk annak, hogy a Mtj. kodifikálása előtt is lehetséges volna úgy a közokirati kényszernek, mint a végrendekezési alakikellékeinek külön törvénnyel azonnal való megállapítása.

fokozza azzal is, hogy az egyébként érvényes alakban létrejött végrendeletet érvénytelennek tekinti, ha a végintézkedés a család rovására idegent részesít juttatásban s ha az egészséges népi közérzülettel durván szembehelyezkedő módon sérti a család, a rokonság és a népközösség érdekeit.

A sajátkezűleg írt és aláírt végrendeletnél a hely és kelet megjelölésének hiánya nem érvénytelenségi ok, ha csak nincs több ilyen végrendelet, melyek közül e kellékek hiányában a létesítés időrendje és az esetleges érvénybenmaradás megállapítható nem lenne. Az ilyen végrendelet is a *járásbírósághoz* őrizetbe adható, de az átadás nem képezi a végrendekezési ügymenet részét. Azzal a látszólagos ellenvetéssel szemben, hogy a végrendekezési módjánál a befolyásolás könnyebben megörténhetik s gyakoribb a megfontolás hiánya és a hirtelen elhatározott intézkedés lehetősége, az ERA azt állapítja meg, hogy ezeket a veszedelemeket kiegyenlíti a formakényszer esetén előforduló hibák kimeríthetetlen változata, s az a tény, hogy éppen az alakiságok miatt sok ember egyáltalában nem alkot végrendeletet s így vagyona felett nem tudja halál esetére kifejezni akaratát, melynek érvényrejuttatása pedig elsőrendű közérdek; kétségtelen továbbá, hogy bonyolultabb vagyoni viszonyait mindenki ügyis ahhoz értő ember segítségével rendezzi úgy életében, mint halála esetére.

E mellett azonban az ERA rámutat a végrendelet ez alakjának veszélyességére is s nyomatékosan hívja fel a közvégrendekezési formára a figyelmet.

Közvégrendeletet úgy amint azt már a német polgári törvénykönyv is előírta, csak a bíróság, vagy közjegyző előtt lehet alkotni. Ennek alakiságait megállapítva hatályon kívül helyezi a polgári törvénykönyv megfelelő és az osztrák közjegyzői rendtartás 70—75. §-ait.² Ha a végrendelező a bíró, vagy közjegyző megállapítása szerint süket, vak, néma, beszédben akadályozott, úgy a bíró egy bírósági tisztviselőt, vagy két tanút, a közjegyző egy második közjegyzőt, vagy két tanút meghív a közreműködésre; ilyen közreműködőket meghívni más esetekben is joga van. A végrendelező kívánságára pedig köteles meghívni. Az örökhagyóhoz, a részesítetthez, az okiratoló személyhez való érdekeltség felül nem lehet közreműködő személy a kiskorú, a polgári jo-

²) Az 1937. február 15.-iki birodalmi közjegyzői rendtartás érvénye Ausztriára is kiterjesztetvén, az egész régi osztrák közjegyzői rendtartás érvényét veszítette; erről alkalmilag közlünk ismertetést.

gait elvesztett egyén, aki tanúként meg nem eskethető, a testi és szellemi hibában szenvedő, a végrendelező nyelvét nem értő és az okiratoló házi, vagy irodai alkalmazottja. Ha a végrendelező, vagy valamely közreműködő személy diszkvalifikáló volta tekintetében különleges szabályok vannak, úgy nem ezeknek a tulajdonságoknak, képességeknek, helyzetnek, vagy érdekelttségnek objektív fennforgása, hanem a bírónak, vagy közjegyzőnek a meggyőződése és tudomása a döntő.

A végrendelező a bíró vagy közjegyző előtt szóval elmondja, vagy átadja írásba foglalt (tehát esetleg idegen kézzel, vagy géppel írott, jogtanácsosa által megfogalmazott) végakarataát, utóbbi esetben előszóval kijelentve, hogy ez a végakarata. Az írásba foglalt végrendelet nyitva vagy zártan adható át. A kiskorú és írástudatlan csak szóval alkothat végrendeletet, írásba foglalt végakarataát nyitva kell átadni. A nyitva átadott végrendeletet az okiratoló tartozik elolvasni. A végrendelezésről okiratot kell felvenni, mely magában kell, hogy foglalja a végrendelezés napját, a végrendelező és esetleg közreműködő személyek megnevezését, a végrendelező szóbeli nyilatkozatát, írásba foglalt végrendelet átadása esetében az átadás tényének leírását. Az okiratban megjelölendő az okirat felvételének helye. A bíró vagy közjegyző az így felvett okiratot, az írásban átadott végrendelet esetén ezzel együtt, a végrendelező és az esetleg közreműködő jelenlétében iratborítékba helyezi, azt lepecsételi, az iratboríték fedőlapjára ráírja a végrendelező nevét, a végrendelezés idejét és ezt aláírja (s ezért a végrendelezésről készített okiratot a kelet hiánya nem érvénytelenségi ok) a végrendeletet járásbírói őrizetbe helyezi. A bíróság a végrendeletet csak a végrendelezőnek személyesen adhatja vissza.

Az okiratoló tartozik a végrendelező személyazonosságáról és végrendelezési képességéről meggyőződést szerezni és ezt az okiratban megjegyezni.

Az okiratban tanúsítani kell a felolvasást, a végrendelező részéről történt jóváhagyást és aláírást. Az okirat aláírása vélelmezi a felolvasást és helybenhagyást. A német nyelvet nem értők, a testi hibában szenvedők stb. részéről történő végrendelezésnél a megértelmezésre külön szabályok vannak s ha a végrendelező írástudatlan, a felolvasásnál és jóváhagyásnál *egy* tanúnak kell jelen lenni, illetőleg ha a közjegyző akár a fél kívánságára, akár saját elhatározásából két tanút már alkalmazott, úgy az ügymenet

e részének e két tanú előtt kell megtörténni. *Egyéb esetekben a közvégrendelet alkotásánál tanúk közreműködése nem szükséges.*

A törvény fenntartja a szükségvégrendeletnek bizonyos neveit; közös végrendeletet csak házastársak alkothatnak, az egyik házastárs által sajátkezűleg írt végrendelet érvényes közös végrendelet, ha azt a másik házastárs az aláírás helyének és időpontjának megjelölésével aláírja.

Az öröklési szerződés alakját a törvény fenntartja, de az csak közokiratba foglalható (s ezért mindig bírósági őrizetbe kell adni), a házastársak és jegyesek öröklési szerződésénél, ha az házassági szerződéssel kapcsolatban létesítetik, elegendő az utóbbi alakú követelménye.

A végrendelező végrendeletét teljesen, vagy részben visszavonhatja a végrendelezésre előírt alakosságok mellett; a visszavonás a végrendelet megsemmisítésével, vagy azon a hitelességet lerontó javítások eszközésével is történhetik. A közvégrendelet visszavontnak tekintendő, ha azt a végrendelező a hatósági őrizetből visszaveszi, erre a következményre a bíróság a végrendeletre figyelmezteti s ennek megtörténtét a visszaadott végrendeletre feljegyzi. A sajátkezűleg írott végrendelet érvényességét nem érinti a hatósági őrizetből való visszavétel. A későbbi végrendelet visszavonása esetében a korábbi végrendelet érvényes, ha egyébként is a törvényes kellékeknek megfelel. A visszavonás visszavonása kétség esetében az eredeti végrendeletet teszi érvényessé.

A bírósági őrizetbevétel, a visszavétel, a végrendeletbemutató kötelezettség, a végrendelet kihirdetése, az érdekelték értesítésénél a porosz jog eddigi gondos és részletes intézkedései válnak birodalmi jogszabályokká. Ha végrendelet harminc év óta, az öröklési szerződés ötven év óta van hatósági őrizetben és a végrendelező életbenléte meg nem állapítható, úgy a halálesetről szóló intézkedést ki kell hirdetni.

A végrendelet érvénytelenségének már említett esetein kívül a halálfélelemben fenyegetéssel, vagy reábeszéléssel kierőszakolt végintézkedés nemcsak megtámadható, hanem eredetileg érvénytelen is.

Az új német, az egész birodalomra érvényes, végrendeleti törvény lényeges rendelkezése tehát az, hogy a sajátkezűleg írott végrendeleti alakon kívül nem ismer el más magánvégrendelezési alakot, közjegyző vagy bíró vehet fel csak közvégrendeletet. a

közvégrendelkezésnél általában nem szükséges tanú, öröklési szerződés csak közokirathoz foglalható.

Ezeket a végrendelezés szempontjából elengedhetetlen könyvitészeket (tanúk nélküli írásbeli magánvégrendelet) de lege ferenda éppen úgy meg kellene szívnéni, mint a vakok, analfabéták stb. kötelező közvégrendelkezési előírásait, valamint azt a továbbra is fenntartott eddigi jogszabályt, hogy a végrendeletet a közjegyzőn (bíró) kívül más nem készíthet, még a községi jegyző sem.

Közokirataink legfeltűnőbb nyelvi hibáiról.

Irta: *Gröber Aladár dr.* gyöngyösi kir. közjegyző.

II. közlemény.

Nincsen a mi hivatalos nyelvünknek még egy olyan nyelvi hibája, amelyet annyiszor megróttak volna, mint a hosszadalmas mondatszerkesztést. Ez érthető is. Hiszen pl. egy ítéletben, v. ennek megokolásában nem esztétikai élvezetet keresünk, hanem először is legfőként megérteni akarjuk, előadásának tehát legnagyobb hibája, ha nem világos, ha megértése megfeszített figyelmet kíván és néha még így is alig-alig sikerül. A közbevetett mondatokkal, de különösen az alap gondolat végnélküli kiegészítéseivel agyonzsúfolt összetett mondat szerkezete szétesik és keresnünk kell az összetartozó részeket, hogy őket gondolatban egymáshoz rakva, a megértést elősegítsük. Egyik jellemző tulajdonsága az ilyen mondatnak, hogy az állítmány rendszerint a legutóljára kerül, pedig mint a nyelvészek mondják, nem „sereghajtónak“ született. Ha aztán ezt a stílus „szépséget“ — amint általában történni szokott — még egy sereg nyelvi hiba is ékesíti, jobb ha nem is nevezzük néven azt az élvezetet, amelyet bennünk az ilyen írásmű kelteni képes. A szerzője azonban nagyon meg van vele elégedve, sőt bizonyosan büszke is rá, hogy egvvégteben mindent kimondott, pedig mondattani szabály, hogy: ne mondj többet egyszerre, mint amennyit „egyszuszra“ kimondhatsz. Példával nem szolgállok, nem csak azért, mert jól ismerjük és

gyakorta látjuk őket, hanem azért, mert csak egynek közlésére szines itt elég terem.

Segíteni ezen a bajon éppenséggel nem nehéz feladat, mert aki benne hibázik, ha másként nem tudja, magát (boesánat a szemléltető kifejezésért) akár centiméterrel is ellenőrizheti. Mint mindenben, itt is legfontosabb saját hibánk felismerése, a javítás aztán már, vagyis a hosszúra nyújtott mondatnak 2—3 rövidebbre való felbontása egy értelmes embernek sem okozhat nehézséget. Attól semmit se féljünk, hogy végeredményül megnyúlik az egész szöveg, mert ez egyáltalán nem volna baj és mert a mi magyar nyelvünk még így is elég tömör marad, sőt az is lehetséges, hogy a több mondatban nemcsak világosabban, hanem rövidebben (kevesebb szóval) is kifejezzük azt, amit a hosszabbal olyan fonákul eselekedtünk. A másik vélet, az elaprózott mondatok sorozata inkább csak a szépirodalomban szokott hibaként előfordulni (ha nem a maga helyén alkalmazzák).

Bár azt mondják, hogy az indogermán nyelvek jobban szeretik az összetett (együttal hosszabb) mondatot, mint a magyar, ez nem jelenti azt, hogy a magyarnak is ne volna szüksége rája, sőt akár csak, hogy meg is tudna lenni nélküle. Itt azonban nem erről van szó, hanem ennek olyan túlhajtásáról, amelyben az alap gondolatnak sok mellékajátása közt elvész maga a gondolat. Ez természetesen minden nyelvben hiba, mert az érthetőség kárára esik.

Igen, az érthetőség, a stílus világossága, igen nagy dolog. Azt mondhatnám, hogy az olyan szöveggel, amelyből ez hiányzik, tovább foglalkozni sem érdemes. Csakhogy nem rajtunk áll ám a dolog! Mert pl. egy törvénnyel, vagy rendelettel kénytelenek vagyunk megismerkedni, akár tetszik, akár nem és helyenként akármilyen érthetetlenül rendelkezék is. Mert sajnos, ezt az utóbbi időben megeselekszi. Az ember ilyenkor a saját szemének sem akar hinni, megrendül a magába vetett hite, de aztán a jogászkartársak legalább a saját személyét illetőleg valamelyest mégis csak megnyugtattják: *ők sem értik*. Ha valaki kivételesen mégis azt állítja, hogy érti, hát ne higgyetek neki, mert nem mond igazat. Jóhiszemű ugyan, mert valamilyen módon (de nem a szövegből) ismeri a szabályalkotó akaratát, de mégsem mond igazat, mert nem értheti magát a megérthetetlen szöveget.

Némi vizsgálódás után meggyőződünk róla, hogy bár akad bennök elég nyelvi hiba, a zavart mégsem ezek okozzák. E hibákat ugyanis már nagyon megszoktuk és ezért csak kivételesen aka-

dályozzák a megértést, sőt sokan még élvezik is ezeket a „válogatott“ kifejezőmódokat. (Nem nagyon bűnösök, sem a gyönyörködők, sem pedig azok, akik nekik ezt a gyönyörűséget megszerzik, mert általános saját nyelvi tudatlanságukat nem ők okozták.)

Szóval nem nyelvi hiba, de micsoda hát akkor, ha nem az? Valami különös mesterkéeltség érzik az ilyen szerkezeten, valami, ami az embert egy bonyolult gépi mechanizmusra emlékezteti. Mintha nagy gonddal egy olyan pontosan járó gépet raknának össze, amelynek minden alkatrésze úgy kapcsolódik egymásba, amint azt a technika szabályai megkívánják. Nyilván azt a célt szolgálja a sok hivatkozás is és ez utóbbinak minél kiterjedtebb alkalmazására való az ilyen újabb bekezdés-számozások is: (1), (2) stb. (L. pl. az 5100/1931. M. E. sz. r. 62. §-át).

Mi köze van a kettőnek, mármint a gépnek és jogszabálynak egymáshoz? Bizonyos, hogy semmi, mert az egyik gondolatokat (parancsokat) közöl a nyelv segítségével, a másik pedig a fizika törvényeit alkalmazza. Lényegükben különböző, össze nem hasonlítható dolgok tehát, egymástól nagyon eltérő kifejező eszközökkel. Ha mármint a szabályszerkesztő mégis úgy kapcsolja egymásba a szakaszokat, bekezdéseket és ezek közvetítésével vagy enélkül is a gondolatokat, mint gépész a fogaskereket, bizonyosan baj lesz belőle. Okvetlenül hibának kell előállnia, mert a gondolatok nem úgy viszonylanak egymáshoz, mint egy gép alkatrészei és a fogalmakat nem úgy osztjuk fel (logikai *divisio*), mint ahogy egy gépet felszerelünk. Az ilyen, idegen térre való kisiklás megbontja a logikai rendet, következménye tehát a logikai hiba. Ezt különben előre is megmondhattuk volna, mert ha a szabály nyelve nem hibás, vagy attól még érthető volna, de mégis érthetetlen, akkor csak hibás logikájú lehet, mivel *tertium non datur*. Itt pedig most hibás logikán ne hibás következtetést, hanem hibás logikai felosztást és osztályozást értsünk, a következtetés inkább csak a szabályt magán, vagy másokon alkalmazóra tartozván.

Az a rendeletszakasz, melyet előbb idéztem, már az elején rosszul kezdődik, mert a felosztásnak helyesen csak egy alapja helyett kettőt használ: a bélyeggel vagy közvetlen fizetéssel való leróvást (1. (2) jelzés alatt). Ebből természetesen logikai zavar származik s ez hamarosan jelentkezik is az a) alpontban, mert a bélyegben *vagy* közvetlen fizetéssel kötelező leróvás nem lehet *csak* bélyegben kötelező még akkor sem, ha elébe ez kerül: „és pedig (helyes magyarsággal mégpedig) ezekben az esetekben:“. A logikai hiba itt kétségtelen, de azért még megértjük a szándékot.

A második pont azt határozza meg, hogy a bélyegben, vagy közvetlen fizetéssel való leróvás mikor van megengedve és így szól: 2. Megengedett: — az 1. pont megfelelő alkalmazásával — annyiban is, amennyiben az 1. pont szerint nem kötelező.

Mivel az 1. pontból és ennek alpontjaiból már tudjuk, hogy mikor mi van megengedve, a 2. pont nem egyéb, mint a tökéletes mechanizmus végett, de az elhibázott szerkezet miatt is beállított nagyon nehézkes „alkatrész“. Logikailag teljesen felesleges, de nagyobb baj, hogy nemcsak felesleges, hanem káros is. Káros, mert ha eddig tudtuk, hogy mi van megengedve, most már igen bizonytalanokká lettünk benne. Hogyne, amikor csak a bélyegnek van az megengedve, hogy túlterjeszkedjék az 50 pengőn, a közvetlen fizetésnek pedig (holott neki is jár a rendelet szavai szerint valamilyen engedmény) semmi sincs megengedve, sőt ellenkezőleg túrni tartozik, hogy a bélyeg az ő rovására terjeszkedjék. Hiába, a pluszt és minust nem lehet egy nevezőre juttatni.

Én tudom, hogy a mi rendelet-szerkesztőink sokszor szinte emberfeletti munkát végeznek, hogy kiválóan képzettek, tárgyakat alaposan ismerik és saját magamat piszkolnám meg vele, ha logikus gondolkodás hiányával rágalmaznám meg őket, hiszen annyi rendszeres tudományos ismeret birtokát logikus fő nélkül elképzelni sem lehet. De emberek vagyunk mindnyájan és közülünk a legjelesebb is tévedhet, a tévedés oka pedig az igyekezet túlhajtása miatt éppen maga ez a dícséretes büzgalom is lehet. Ilyen a mostani eset is. Rendkívüli fontos kelléke ugyanis minden szabályozásnak a szabatoság (itt most főként a belsőre, nem a nyelvire, hanem a logikaira gondolván) és ezt természetesen érzi is minden szabályszerkesztő. Minél lelkiismeretesebb pedig a szabály alkotója, annál szabatosabb akar lenni, de viszont minél nagyobb az erre való igyekezete, annál könnyebben megtörténik túlzásai miatt a kisiklás.

Mély tisztelettel kérek mindenkit, akit illet, fontolják meg azt, amit most mondtam és felhagyva az elgépesítéssel, maradjanak meg a jó öreg logikának régen kitaposott, kényelmes és biztos útjai. Hagyjanak fel a sok hivatkozással, mert nem szakaszoknak és bekezdéseknek számaiban gondolkozunk és ne utasítsanak lépten-nyomon „megfelelő“ alkalmazásra, mert ilyenkor úgy érezzük, hogy velünk akarják elvégeztetni azt, ami nem ránk tartozik, mivel az *ilyen* „alkalmazás“ még tulajdonképpen valóságos szabályalkotás, ez pedig nem a mi dolgunk.

(Folyt. köv.)

A Nyugdíjintézet új bérháza.

Irta: *Cholnoky Imre dr.* kir. közjegyző, a kir. közjegyzők és közjegyzőjelöltek nyugdíjintézetének elnöke.

A Kir. Közjegyzők Közlönye 1934. évi december havában megjelent jubileumi számában hozta nyilvánosságra szeretett elődöm Fekete László dr. azt az örvendetes hírt, hogy nyugdíjintézetünk tőkésíthető vagyonát fővárosi bérházba fektette. A megvásárolt, Budapesten XI. kerület Irinyi János-utca 6. számú bérház a hozzáfűzött reményeket és számításokat valóra váltotta.

A Nyugdíjintézet vezetőségének állandóan komoly gondot okoz a tőkevagyon gyümölcsösztetése, az intézeti vagyonnak ezáltal való növelése és szaporítása, továbbá annak elérése, hogy ennek jövedelmét később az intézeti terhek csökkentésére fordíthassa.

A havonta kifizetésre kerülő végellátási összeg is az év folyamán, május havában már 9360 pengőre emelkedett és így a tartalékolásra, készpénz gyűjtésére nagyon kis összeg jutott, ami szintén indító oka volt annak, hogy a tőkevagyon jobban elhelyeztetésük és ezáltal nagyobb jövedelmezőség eléérésük. Bankbetétünk mint kötött betét csak 3,3 % kamatot hozott és ezzel intézeti tőkevagyonunkat növelni nem igen tudhattuk. Ugy a nagyobbmértvű igénybevétel, mint a kis kamatjövedelem mellett az intézet csak jó hosszú idő múlva jutott volna megint abba a helyzetbe, hogy legalább is 200,000 pengő tőkevagyonot tartalékoljon és ezért egy újabb, kisebb méretű ingatlant vásároljon.

Az állandóan ingadozó gazdasági helyzet, az ezzel kapcsolatos bizonytalanság, a vállalkozás teljes hiánya, az építkezés megállása miatt az intézőbizottság hosszabb megfontolás és latolgatás után úgy vélt célszerűen dönteni, hogy a meglévő ingatlanvagyonát, az Irinyi János-utcai bérházat egyidejűleg értékesíti és meglévő tőkevagyonát egy nagyobb és jobb jövedelmű, új, modern bérházba fekteti be. A szerfelett megdrágult építkezési költségek már előre lehetetlenné tették azt, hogy egy új bérházat építhessen az intézet és így ennek tervét egészen el kellett ejteni.

Az 1938. évi XX. t.-c., az új vagyonadó azt hozta magával, hogy a bérházak iránti kereslet teljesen megszűnt és az új bérházak piaci ára mintegy 10—15 %-al esett, mely kedvező körü-

ményt az intézőbizottság szintén kihasználni igyekezett. Igyekezett továbbá a vezetőség a készpénz vagyontól is szabadulni, mert egy nagyobb összegű betét tartását célszerűnek nem tartotta. További indító okként szerepelt az is, hogy az Irinyi János-utcai házunk az újabb építkezési előírásoknak és követelményeknek már nem felel meg, amennyiben az előírtas légvédelmi berendezésekkel, gáz és bombamentes férőhelyekkel ellátva nincs és hogy számolni kellett azzal az eshetőséggel is, hogy ezek utólagos felállítására és létesítésére a háztulajdonosokat törvényhozás útján kötelezni fogják és ezek létesítése a háztulajdonosoknak, a házak nagysága szerint 15—30.000 pengő újabb megterhelést fog jelenteni.

A megindult tudakozódás és érdeklődés folytán Gregersen Hugó budapesti műépítész, aki a mostani bérházunkat is építette és kinek alkotásait a szakemberek elsőrangúnak tartják, ajánlatot tett arra, hogy Budapesten, I., Gömbös Gyula (volt Alkotás) utca 9. szám alatti teljesen új bérházat reáfizetés mellett hajlandó az Irinyi János-utcai bérházunkkal elcserélni, még pedig akként, hogy bérházunkat abban a teljes értékben számolja el, amennyit abba a nyugdíjintézet befektetett.

Az intézőbizottság mérnök-szakértő és több érdektelen fél meghallgatása után, a körülmények gondos és alapos mérlegelésével ezt a tervet elfogadhatónak találta és a csere mellett döntött. Ezáltal a mostani szerényebb jövedelmű ház helyett egy két és félszerre nagyobb, monumentális sarok bérházat szerzett a nyugdíjintézetnek. Ekként biztosította a meglévő készpénzvagyonra jobb gyümölcsösztetést és e révén sikerült az Irinyi János-utcai bérházunkat a nyomott árak mellett lehetőleg legjobban értékesíteni.

A csere keresztülvitelénél azonban legnagyobb gondot az intézőbizottságnak az okozta, hogy a reáfizetendő összeg, valamint a csere után kivetendő illeték nem állott teljes egészében az intézőbizottság rendelkezésére. A nyugdíjintézet eddigi szigorú elvei dacára az intézőbizottság egyhangúlag a hiányzó összegnek kölcsön útján való előteremtését helyesnek és indokoltnak találta, mert a mai nyomott házáruk mellett ezt az ingatlant elszalasztani nem akarta. A hiányzó tőkeösszeg előteremtéséhez segítségünkre jött a Magyar-Olasz Bank Részvénytársaság budapesti cég, mely az intézet vagyonát már évek hosszú során át kezelte és mindenkor a legnagyobb előzékenységet tanúsította. A bank hajlandó volt a hiányzó összeget folyószámla-kölcsön alapján 7 %-os utólagos kamatozás mellett, egyszerű rangsorbiztosítással rendel-

kezésünkre bocsátani azzal, hogy bevételünk továbbra is zárolt betétként kezeltetik és kamatoztatik és így végeredményben a kölcsön egy része után 3.7 % kamatkülönbözetet kell térítenünk. A kölcsön felvételét az intézőbizottság különösen azért is tartotta indokoltnak, mert azt előreláthatóan másfél év alatt teljesen letörlesztheti.

A csere útján szerzett ingatlan előnyei következők:

1. az új bérház ötemeletes, lapostetejű, modern ház, megfelelő és előírással légvédelmi berendezéssel, gázmentes férőhelyekkel és előtérrel felszerelve,

2. főútvonal mellett, a Déli-pályaudvar érkezési oldalával szemben, a Vérmezőre és a Királyi Várra nyíló kilátással, forgalmas helyen, autóbusz és villamos megállóval, a Ráth György-utca sarkán fekszik. A városfejlesztési tervek szerint a Déli-pályaudvar kihelyezése esetén a pályaudvar helye beépítésre nem kerül, hanem széles utcának, illetve térnek képezik ki. A bérház így a jövőben is főútvonal mellett fog feküdni, állandóan világos és jól szellőztethető helyen.

3. az új bérház 1938. évi május hó 1. napjára készült el és 25 évig adómentes, régi bérházunk adómentességéből pedig már három és fél év letelt,

4. az új bérház fekvése sokkal kedvezőbb, a telek értéke is jóval nagyobb, mint a régi bérháznál,

5. az új bérház kivitele a régi bérház kivitelénél jobb, a külső részek kiképzése egyszerűbb és célszerűbb, ami által a karbantartási költség minimálisra esik. A bérház a legújabb légvédelmi rendelet előírásai szerint vasbeton kerétszerkezettel készült. A földszint és az I. emelet kemény mészkővel van burkolva, működő párkányokkal és domborművekkel, két végigmenő természetes mészkő lizenával, zászlótartókkal, melyeknek homlokzati összehatása nagyon szép,

6. az új bérház jövedelme 8.5 % és így a régi házénál jóval több.

Új bérházunkban 7 üzlethelyiség és 26 lakás van. A lakások a legmodernebb követelményeknek mindenben megfelelnek, garcon, egy szoba hall és két szoba hallos lakásokból állanak, központi fűtés, melegvíz szolgáltatással, lifttel, mosókonyhák gázzal és szárító helyiségekkel felszerelve.

Új bérházunk képét egyidejűleg közöljük és ebből is megállapítható, hogy az külső komolyságával és szép tagozottságával igen kellemes hatást kelt.

A nyugdíjintézet új bérháza.
Budapest, I., Gömbös Gyula-utca 9.

A Nyugdíjintézet vezetősége tehát örömmel hozza nyilvánosságra az új bérház megszerzését és Isten segítségével azon lesz, hogy az intézeti vagyont továbbra is minél jobban gyümölcsöztesse és szaporítsa. A vezetőség lelkiismerete minden irányban nyugodt, emberileg minden figyelembe vehető figyelembe vett. Az új bérházra vonatkozó egyéb, részletesebb adatokat egyébként a vezetőség az évi rendes közgyűlés keretén belül fogja tagjainak tudomására hozni.

A debreceni kamara közgyűlése.

A debreceni kir. közjegyzői kamara 1938. évi rendes közgyűlését Debrecenben május hó 22. napján tartotta meg. A közgyűlésen jelen voltak: Kovách Elek dr. volt nyiregyházi kir. közjegyző, a kamara örökös tiszteletbeli elnöke, Örley Dénes dr. a kamara helyettes elnöke, továbbá Antalffy Zsirus Aladár dr., Bognár József dr., Békésy Jenő dr., Büky-Elbel Tibor dr., Csiky Gusztáv dr., Erdőhegyi János dr., Fitos Jenő dr., Hadházy Zsigmond dr., Imreh Dénes dr., Jármly Béla dr., Kesseő Géza dr., Konecsik Béla dr., Kovách Dénes dr., Kovács Géza dr., vitéz László Béla dr., Mándi András dr., Miskolezy Pál dr., Molnár Kálmán dr., Nemes Bertalan dr., Rácz Albert dr., Szabó Áron dr., Szathmáry László dr., Szarka Dezső dr., Sziráky László dr., Szotyori Nagy Sándor dr., Tóth Lajos dr., Ujvárosy Lajos dr., Varga Kálmán dr., Velsz Elemér dr., Vitányi Iván dr. kir. közjegyzők, Bán István dr., vitéz Barcza Ferenc dr., Ferencsik Sándor dr., Hadházy Béla dr., Megyery László dr., Sternberg Ernő dr. kir. közjegyzőhelyettesek. A közgyűlésen külön meghívás következtében megjelentek még néhai Galánffy János dr. volt kamarai elnök gyermekei, továbbá Oláh Lajos dr. ítélőtáblai elnök vezetésével a debreceni tábla, Jeney Sándor dr. törvényszéki elnök vezetésével a debreceni törvényszék, Mező Sándor dr. elnök vezetésével a debreceni ügyészség, Kölcsey Sándor dr. polgármester vezetésével Debrecen szab. kir. város, Pass László esperes vezetésével a debreceni ág. hitv. ev. egyház, Fráter Pál dr. kamarai elnök vezetésével a debreceni ügyvédi kamara és Haendel Vilmos dr. egyetemi tanár vezetésével a debreceni Egyesült Keresztény Nemzeti Liga küldöttsége.

A közgyűlést Örley Dénes dr. kamarai elnökhelyettes nyitotta meg. Mindenekelőtt üdvözölte a közgyűlésen megjelent vendégeket, a közgyűlésen első ízben megjelent újonnan kinevezett kir. közjegyzőket, akik közül azoknak, akik más pályáról kerültek a közjegyzői karba kijelentette, hogy a kamara őket minden fenntartás nélkül szeretettel fogadja, mert attól a peretől kezdve, amikor a közjegyzői esküt letették, többé már semmi különbséget sem tesz azok között, akiket a helyettesi és akiket idegen pályáról neveztek ki közjegyzőkké. Megjegyezte, hogy az a hars, amit a kamara is a helyettesek érdekében folytat, nem személyek ellen irányul, csak elvi hars a jövő generáció érdekében s ennek az elvi harcnak, ha esetről-esetre fel is kell újulnia, megszűnik, amikor az idegen pályáról kinevezettek állásukat elfoglalták. A kamara elhúnyt tagjairól, majd arról emlékezik meg az elnöki megnyitón, hogy Schreiber Miklós dr. szolnoki kir. közjegyző ebben az évben töltötte be közjegyzői működésének 30-ik, Pazonyi Elek Imre dr. sajtószentpéteri és Szotyori Nagy Sándor dr. kisvárdai kir. közjegyzők pedig működésük 20-ik évét. Méltatja ezután az 1938. évnek Szent István király emlékével kapcsolatos jubiláris vonatkozásait s különösen kiemeli, hogy Szent István intézkedései nemcsak politikai téren, de elsősorban közjogi téren vetették meg a magyar államjognak, majd nem minden állam közjogától eltérő tisztán kikristályosodott alapját, amely lehetővé tette a magyar királyság 1000 éves fennállását.

A közgyűlés megnyitása után Örley Dénes dr. kamarai elnökhelyettes mondott emelkedett szellemű emlékbeszédet, néhai Galánffy János dr., a közjegyzői kar felsőházi képviselője és volt debreceni kamarai elnökről. Az emlékbeszédet a Kir. Közjegyzők Közlönye ebben a számban vezető helyen hozza.

Az osztatlan figyelemmel kísért elnöki megnyitón s az őszinte meleg érzéseket kidomborító értékes emlékbeszéd után a közgyűlés az elnök indítványára egyhangúlag elhatározta, hogy néhai Galánffy János dr. kiváló vezető egyéniségének és fáradhatatlan munkásságának hálás elismerésül érdemeit a közgyűlés jegyzőkönyvében örökíti meg és emlékezetét mindenkor tisztelettel fogja megőrizni.

A közgyűlés tárgysorozatának további pontjaként Kovách Dénes dr. kamarai fitkár terjesztette elő a kamara évi jelentését. Ennek bevezető részében nagy vonalakban érinti a közelmúlt nagyszabású külpolitikai eseményeit, amelyek a trianoni szerződés részleges revíziójára nyújtanak biztató reménységet. A je-

lentés szerint remélünk lehet ugyanis, hogy az elszakított magyar testvéreknek legalább is egy része visszatér a nemzeti közösségbe, az elvesztett magyar területek egy részét visszaesetlőnk az anyaországhoz és az ország megnagyobbodása következtében a gazdasági helyzet is előreláthatólag jelentősen javulni fog. Az országépítő első magyar király Szent István halálának 900-ik évfordulójáról kegyeletteljes szavakkal emlékeznek meg a jelentés azzal a kívánsággal, hogy szentistváni gondolat vezérelje továbbra is a nemzetet és biztosítsa további fennmaradását és békés fejlődését.

Az öszintesajnálathangján szól ezután a jelentés arról, hogy Lázár Andor dr. öt és fél évi működés után az igazságügyi kormányzat éléről távozott. Hálával és elismeréssel adózik Lázár Andor dr. igazságügyminiszteri működésének, amely alatt a közjegyzői kar iránt mindig őszinte megértéssel és jóindulattal viseltetett s a kar helyzetén lehetőleg segíteni igyekezett. A közjegyzői kinevezések terén a helyettesi kar érdekeit a lehetőség szerint a legnagyobb mértékben méltányolta és az ő minisztersége alatt már majdnem megközelítette a kar azt az állandóan kívánatosnak hangoztatott állapotot, hogy a közjegyzői állás elnyeréséhez ha nem is írott törvény, de minden tiszteletre méltó tényleges gyakorlat alapján helyettesi működés kívánatik meg. Őszinte örömmel köszönti a jelentés Mikecz Ödön dr. új igazságügyminisztert, aki nagy tudásával, fiatalos lendületével s a kormányzat más ágaiban is megnyilvánult bőleségével komoly reményt nyújt a magyar igazságszolgáltatás további megfelelő fejlődésére nézve. Örömmel említi még a jelentés Antal István dr. ismételt igazságügyi államtitkári kinevezését.

A legutóbbi közgyűlés óta elhalálozott Sarló Vendel dr. abaújszántói, Stettner János dr. jászberényi, Polereczky Kálmán tokaji, Tápay Károly dr. jászapáti kir. közjegyzők és Szilágyi Zsigmond dr. püspökladányi kir. közjegyzőhelyettes s különösen pedig Galánffy János dr. a kamarának több, mint 20 éven át volt elnöke érdemeiről és munkásságukról meleg hangon emlékeznek meg a jelentés. Majd közli, hogy az igazságügyminiszter az abaújszántói állást ketté osztotta és Szikszó székhellyel új közjegyzői állást rendszeresített. Ezzel a rendszeresítéssel a kamara területén a közjegyzői állások száma 44-re emelkedett. A kamara területén újonnan kinevezték Tóth Lajos dr. ügyvédet Tokajba, Vitányi Iván dr. helyettest Abaújszántóra, Molnár Kálmán dr. helyettest Szikszóra, Csiky Gusztáv dr. ügyvédet Jászberénybe, Szarka De-

zsó dr. helyettest Jászapátiba, Hódmezővásárhelyről áthelyezték vitéz Kozma György dr.-t Debrecenbe, Janka Sándor dr. vásárosnaményi közjegyzőt pedig Orosházára. A vásárosnaményi állásra a miniszter Megyery László dr. helyettest nevezte ki. A betöltésre került hét állás közül tehát egyet áthelyezéssel, négyet helyettesi kinevezéssel, kettőt pedig ügyvédek kinevezésével töltött be az igazságügyminiszter.

A kamara a múlt évi közgyűlés óta nyole jelöltet jegyzett be, hat jelöltet törölt és négy jelölt nyert helyettesi jogosítványt. Ezidőszent a kamara területén 17 jelölt működik, akik közül 13 helyettes.

A kamarához az elmúlt évben 892 ügydarab érkezett, amelyből 4 kivételével a többi elintézés nyert. A kamarához 9 közjegyző ellen 9 panasz érkezett, ebből a kamara saját hatáskörében 5 panaszt intézett el és pedig 4 panaszt megszüntetéssel. A fegyelmi bírósághoz a kamara 4 panaszt tett át.

A kamara ügyforgalmi adatait az 1936. és 1937. évi ügyforgalmi adatok egybevetésével a jelentés a következőkben terjeszti elő s ezekhez az adatokhoz az alábbi megjegyzéseket fűzi:

	Bevezetések száma	
	1936.	1937.
1. Ügykönyv	7995	8484
2. Óváskönyv	6908	5864
3. Kjö. lajstrom	23317	22823
4. Bírói megbízások könyve	34	42
5. Másolatok és könyvkivonatok hitelesítési könyve	4836	5168
6. Fordítások könyve	151	181
7. Magánbeadványok könyve	2107	2120
	Összesen: 45348	44682

Az összes bevezetések számát tekintve tehát az 1936. és 1937. évek közt 666 darab esőkkenés mutatkozik, vagyis a csőkkenés 1.4 %.

Az 1936 és 1937 évek ügyforgalmának előbbi adatait megvizsgálva azt látjuk, hogy emelkedés mutatkozik a következő könyveknél:

1. Ügykönyv	489 drb.,	vagyis 6.1 %
2. Bírói megbízások könyve	8 „ „	23.5 %
3. Másolatok és könyvkivonatok hitelesítések könyve	332 „ „	6.8 %
4. Fordítások könyve	30 „ „	19.8 %
5. Magánbeadványok könyve	13 „ „	0.6 %

Csőkkenés mutatkozik ezzel szemben a következő könyveknél:

1. Óváskönyv	1044 drb.,	vagyis 15.1 %
2. Kjö. lajstrom	494 „ „	2.1 %

Ha már most azt vizsgáljuk, hogy az ügykönyv bevezetésénél tapasztalható 6.1% emelkedésből mennyi esik egyrészt az érdemleges ügyekre, másrészt a tanusítványokra, sajnálattal kell megállapítanunk, hogy ebből a 6.1% emelkedésből az érdemleges okiratokra csupán 2.1% esik. Amíg tehát mult évi jelentésünkben éppen az érdemleges ügyszámok magasabb % szerint való emelkedéséről volt alkalmunk beszámolni, addig most azt látjuk, hogy az érdemleges ügyek emelkedése korántsem áll arányban az összes ügyszámok emelkedésével.

Mint az elmult évben, úgy ezúttal is meg kell állapítanunk, hogy a bírói megbízások könyvébe történt bevezetések számában mutatkozó 23.5% emelkedés nem jelentős, minthogy Kamaránk területén az 1937 évben mindössze 42 bírói megbízást iktattak.

Az ügykönyv adataival kapcsolatban foglalkozva az 1930. évi XXXIV. t. c. 56. §. alá eső tanusítványokkal, Kamaránk területén az 1937. évben 992 ilyen tanusítvány készült, amelyekből szegényjogon díjmentes volt 827 darab, tehát a kiadott összes ilyen tanusítványokból 83.3%. Ezt az arányt összehasonlítva az 1936. évben végzett 87.1% ingyen munkával, ezeknek az ügyeknek a terén valami kis javulást tapasztalhatunk.

A kjő. lajstrom összes tételeinél mutatkozó 2.1% csökkenés teljes egészében a vagyontalan halálesetfelvételekre esik, minthogy a megindult örökösödési eljárások száma az 1936. évi 11.580 darabról az 1937. évben 11.581 darabra, összesen 1 darabbal emelkedett, amely emelkedés százalék-szerűleg ki sem fejezhető.

Örömmel kell azonban megállapítanunk, hogy az 1936. évi 1862 ingyenes hagyatékkal szemben az 1937. évben a megindult örökösödési eljárások számának változatlan volta ellenére is csupán 1578 ingyenes hagyatékunk volt, e téren tehát 284 darab, vagyis 15.2% a csökkenés.

A társ kamarák ügyforgalmi kimutatásainak alapján összesített ügyforgalmi kimutatást közöl a jelentés az ország egész területéről. Ez a kimutatás természetesen megegyezik azzal az összesített ügyforgalmi kimutatással, amelyet a budapesti kir. közjegyzői kamara 1938. évi március 26. án tartott közgyűlésén előterjesztett és a Kir. Közjegyzők Közlönye ez évi számában a 89. oldalán már közöltünk. Az összesített kimutatás adatait a debreceni kamara az emelkedések és csökkenések szám és % szerint való kitüntetésével egészíti ki.

A kamara az 1937. évben felterjesztést intézett az igazságügyminiszterhez, a szabvány-ügyi intézettől javasolt irat iv nagyság kötelező megállapítása ellen, az 1936. XXVIII. t. c. végrehajtási rendeletének tárgyában, a hitbizományi ügyekben felszámítható díjakról szóló rendelet tervezet tárgyában, az 1936. XXVII. t. c. alapján hirtokot szerző halála esetére, az örökösödési eljárás szabályainak megállapítása tárgyában kibocsátandó rendelet tervezetre vonatkozólag, a szolnoki kir. törvényszéknek a

közjegyzői díjak visszafizetése tárgyában hozott jogszabályt sértő határozatai ellen jogegységi határozat kieszközlése iránt.

Foglalkozik ezután a jelentés az 1937. év jogszabály alkotásaival s ezeknek közjegyzői vonatkozásait teszi ismertetés és kritika tárgyává.

Külön fejezetet szentel a jelentés a *jegyzői magánmunkálatok* kérdésének s ebben a fejezetben különleges gonddal összegyűjtött esetek közlésével kívánja dokumentálni az ezirányú jogbiztonsági viszonyok mindinkább tarthatatlan elfajulását s a súlyos példák komoly érveivel sürgeti a helyzet immár alig halasztható orvoslását. A jelentésnek ezt a nagy alaposággal és a komoly jogszolgáltatási kérdéshez mért gonddal egybeállított, általános jogbiztonsági érdekeket szolgáló értékes fejezetét az alábbiakban egész terjedelmében közöljük:

„Foglalkoznunk kell azonban a jegyzői magánmunkálatok kérdésével különösen abban az irányban is, hogy korábbi jelentéseinkben felhozott magánmunkálati ügyekben a felettes közigazgatási hatóságok miként határoztak.

A m. kir. igazságügyminiszter úr ugyanis mindazokban az ügyekben, amelyeket korábbi évi jelentéseinkben elrettentő példaképpen felhozunk, megkereste a m. kir. belügyminiszter urat a vétkes községi jegyző elleni eljárás megindítása iránt.

A m. kir. belügyminiszter úr rendelkezése alapján meginduló fegyelmi ügyekben hozott határozatokat kamaránk is megkapta és ezeket a határozatokat ismertetjük az alábbiakban, annak dokumentálására, hogy a felettes közigazgatási hatóságok ezeket az ügyeket a legrikkább esetben nézik jogászai szemmel, de majdnem mindig a községi jegyző tekintélye megóvásának célzatával.

Borsod vármegye alispánja 18218/1937. számú véghatározatával a nyugalmazott nagyeszécsi körjegyző elleni panaszunk tárgyában elévülés címén, 25.922/1937. számú véghatározatával a keresztespüspöki-i községi jegyző elleni panaszunk tárgyában azzal az indokolással, hogy „hitelesítés nem oly okiraton történt, amelyre nézve a kir. közjegyzői hitelesítést valamely jogszabály kötelezővé tenné, az aláírás bármely két tanu előttemezésével érvényesen történhetett, az *előljávoság hitelesítése tehát ez esetben a két tanu előttemezését pótolta*“, — 33.527/1937. számú véghatározatával a sajtószentpéteri jegyző elleni panaszunk tárgyában azzal az indokolással, hogy a végrendelet sértette ugyan a törvényes örökösök kötelese részét, azonban a felek a hagyatéki tárgyalása alkalmával a közjegyző előtt megegyeztek, — 33.528/1937. számú véghatározatával panaszunk tárgyában elévülés címén az eljárást megszüntette.

Szatmár vármegye alispánja 6116/1937. számú véghatározatával a szamosassályi körjegyző, a zsarolyáni és beregsurányi körjegyző és a szatmárköritői körjegyző elleni panaszaink tárgyában az eljárást a *panaszoltak eljárásának jóhiszemősége címén (!)* megszüntette.

Ugyancsak jóhiszeműség címén szüntette meg az eljárást Jász-Nagykun-Szolnok vármegye alispánja 24.096/1937. számú véghatározatával a végrendeletet törvénynél fogva kizárt tanuval készítő kunszentmártoni és névalírást hitelesítő tiszazugi jegyzőkkel szemben.

Bihar vármegye alispánja 5132/1937. számú véghatározatával a Bihar-nagybajomi segédjegyzőt, aki önálló hatáskörrel nem rendelkezvén, magánmunkálatok végzésére nem is jogosult, többrendbeli szabálytalan eljárása miatt mindössze 10 P. rendbírsággal sújtotta.

Hajdu vármegye alispánja 6528/1937. számú véghatározatával panaszkodunk folytán az egyeki jegyzőt, aki jegyzőkönyvet vett fel, amelyben a főúr elismeri a feleség közszerzeményi jogát, megengedvén a tulajdonjog bekebelezését, — továbbá a balmazújvárosi vezető jegyzőt és az ugyanottani segédjegyzőt, nem azért mert a készített szerződést a telekkönyvi hatósághoz két évig be nem nyújtották, hanem csupán azért, mert a felvett díjakat a magánmunkálati sorkönyvbe be nem vezették, — megintette.

Nem kívánunk részletesen foglalkozni ezeknek a határozatoknak jogi értékével, csupán sajnálattal kell megállapítanunk, hogy hiába hozzuk fel a községi jegyzők magánmunkálati tevékenységére vonatkozó legkiválóbb példákat, eredményt soha el nem érünk.

Mégis szóvá kell tennünk azt, hogy újabban nemcsak egyes falusi előljáróságok, hanem még Budapest Székesfőváros néhány kerületi előljárósága is községi joghatáskört vándikál magának és névalírást hitelesít olyan okiratokon, amelyekre nézve őket különös jogszabály névalírást hitelesítésére fel nem jogosítja.

Igy a komádi-i községi főjegyző Dr. Rehó Ferenc által Komádiban, 1938. év május hó 24. napján kiállított és Rehó Ferencné kenézli örök-hagyó hagyatéki ügyében dr. Kovács Dénes nyiregyházi kir. községi jegyzőhöz intézett beadványon (található a nevezett kir. községi jegyzőnél Kj. 70/1938. szám alatt) a fél névalírást hitelesítette.

Ugyanilyen nyilatkozaton hitelesítette Szilágyi Péter hagyatéki ügyében Szilágyi János mészáros lakos névalírást a jegyző és a bíró Mátészalka nagyközség előljárósága nevében (eredeti beadvány 136/1938. kjk. szám alatt áttéve Szatmár vármegye alispánjához.)

Özvegy Donkó Andrásné Katona Ilona hagyatéki ügyében Gémesi Benedek és Szücs Ilona budapesti lakosok névalírást a Székesfőváros VIII. ker. előljárósága. Szücs Erzsébet névalírást a Székesfőváros VII. ker. előljárósága hitelesítette a nevezettek által Budapest, 1938. év január hó 26. és 27. napjain kiállított meghatalmazáson. (Eredeti áttéve 233/1938. kjk. számú alatt Budapest Székesfőváros polgármesteréhez.)

Ugyancsak Budapest Székesfőváros VIII. ker. előljárósága hitelesítette Balla Zsófia Berta névalírást a nevezett által 1938. év március hó 19. napján kiállított helytelen meghatalmazáson (eredeti 355/1938. kjk. szám alatt áttéve Budapest Székesfőváros polgármesteréhez).

Kamaránk mindezekben az ügyekben a névalírást hitelesítő községi közegek ellen felettes hatóságuknál fegyelmi feljelentést tett, megjegyezvén abban, hogy kamaránk ezeket az ügyeket évi jelentésében a m. kir. igazságügyminiszter úr tudomására fogja hozni.

A jegyzői magánmunkálatok köréből ezúttal csak mutatóként kívánunk néhányat felhozni.

Özvegy K. Szabó Jánosné S. Szabó Rozina kunhegyesi lakos részére a községi jegyző készítette a Kunhegyesen 1937. év szeptember hó 14. napján kelt írásbeli magánvégrendeletet, amely egyik részében azt mondja: hogy „... dűlőben levő 15 kat. hold 365 négyszögöl területű ingatlanomat hagyom egymásközötti egyenlő tulajdoni joggal fentnevezett testvéremre: Szabó Erzsébet (gyengeelméjű) kunhegyesi lakosnőre, továbbá unokatestvérem Szentpéteri Károlyné szül. Major Erzsébet kunhegyesi lakosnő négy gyermekére: 1. kiskorú Szentpéteri Ilona, 2. kiskorú Szentpéteri Erzsébet, 3. kiskorú Szentpéteri Károly és 4. kiskorú Szentpéteri Irén kunhegyesi lakosokra. Ezen utóbb említett 15 kat. hold 365 négyszögöl területű ingatlanra azonban fentnevezett Szentpéteri Károlyné szül. Major Erzsébet kunhegyesi lakosnő javára holtigtartó hasznélvezeti jogot biztosítok... ez az ingatlan most bérbeadás útján van hasznosítva, a bérlő a fele hasznóbért mindig előre fizeti, így a bérlet azon gazdasági év végével fog megszűnni, amelyik gazdasági évben halálom bekövetkezik és akkor már csak fele bért tartozik a bérlő fizetni édesapámnak.“

A végrendelet teljesen zavaros, mert kérdés, hogy az ingatlan a gyengeelméjű testvér és az unokatestvérnek négy kiskorú gyermeke fejenként 1/5-öd részben öröklé-c, vagy pedig a testvért 4/8-ad rész, a kiskorúakat pedig fejenként 1/8-ad rész illeti-e? Az sincs pontosan meghatározva, hogy a hasznélvezeti jog csak a kiskorúak örökrészét terheli-e, vagy a gyengeelméjű örökrészét is? Az sem tűnik ki a végrendeletből, hogy a végrendeletkező apját milyen címen illeti a hasznóbér fele?

Ez az örökösödési eljárás a kisújszállási kir. járásbírósnál Pk. 529/1938. szám alatt folyik.

A községi jegyző készítette Kenderesen 1934. év szeptember hó 1. napján II. Nagy Mihályné Veres Rozália kenderesi lakos végrendeletét, amelyben a végrendeletkező a 867 hrsz. házasingatlanból tulajdonát tévő felerészét Hermina leányának, 900 hrsz. házasingatlanát pedig Krisztina leányának hagyta azzal a kikötéssel, hogy Krisztina a 867. hrsz. ingatlanból már tulajdonát tévő 1/4-ed részt bocsássa Hermina tulajdonába. Az intézkedésnek semmi szankciója nincsen, aminek eredményeképpen a felek közt per indult meg.

Borsodgeszten, 1933. év május hó 15. napján készítette a borsodgeszti jegyző alsó Cseh József borsodgeszti lakos végrendeletét, amelyben a végrendeletkező külön ingatlan hagyományt rendel unokájának Cseh József kiskorúnak. Borsodgeszt kisközség lévén, az ottani személyi viszonyokat is jól kell hogy ismerje a községi jegyző, mégis elkészítette a végrendeletet úgy, hogy az egyik végrendeleti tanu Nagy Lajos, a végrendeleti kedvezményezett anyjának testvére. A törvényes örökösök a végrendeletet nem fogadván el, a mezőkövesdi kir. járásbírósnak P. 5342/1935. és a miskolci kir. törvényszék Pf. 4748/1936. számú ítéleteivel a végrendeletet abban a részében, amelyben Cseh József unokát előnyben részesíti, érvénytelennek mondotta ki. Így aztán a végrendeletet készítő jegyző gondatlansága folytán a kiskorú nemcsak a neki rendelt hagyománytól esett el, hanem még tekintélyes összegű perköltséget is fizetett.

A most már nyugdíjazott szentistváni főjegyző 1922. évben átadási szerződést készített, amelyben Gál Ferencné Simon Juliánna összes ingatlanait holtigtartó hasznélvezeti joga fenntartásával odaajándékozta le-

ányának Gál Erzsébet Vaszilko Sándornénak, megengedvén a tulajdonjog bekebelezését. A szerződés második pontjában Gál Erzsébet és férje Vaszilko Sándor kötelezik magukat, hogy az ajándék ellenében az ajándékozót holtáig eltartják, ápolják, gyógykezeltetik és eltemettetik.

A szerződésen csak az évszám van kitüntetve, közelebbi dátum nincsen, az illetékszabásra bemutatva nem lett és csak az ajándékozó halála után került elő. A megajándékozott Gál Erzsébet az ajándékozót megelőzően elhalván, kiskorú gyermekei a törvényes örökösök, akikől Vaszilko Sándor az ingatlan felét követeli, minthogy a szerződés második pontja értelmében ő is kötelezettséget vállalt az ajándékozó tartása és temetése iránt. Vaszilko Sándor most már pert indít saját gyermekei ellen.

Mindezeket csak példaképpen hoztuk fel, hiszen a jegyzői magánmunkátokat nagyon sok ilyen jogi helytelenséget eredményeznek, azonban véleményünk szerint teljesen elegendő, ha azokból ennyit bemutatunk, sajnos hiába hoznánk fel száz és száz esetet, a jogbiztonság érdeke a gyakorlatban mindig eltöpreng más, ügylátszik, fontosabb érdekek mellett.

Végül már csak egy ügyet kívánunk felhozni a jegyzői munkálatokkal kapcsolatban, és pedig azt, hogy Kenderes község jegyzője, az 1937. év végén egyszerre 309 megkeresést nyújtott be a kisújszállási telekkönyvi hatósághoz, adóhátralékok címén való jelzálogjogok bekebelezése iránt. E 309 megkeresés 90 %-át a telekkönyvi hatóság elutasította, mert az adóhátralékosok neve és a feltüntetett telekkönyvi adatok nem egyeztek. Ha már most a hivatali munka terén ilyen pontatlanul dolgozik valaki, holott azért feygelmileg felelős, milyen pontosságot tanusíthat az ügyszólván teljesen ellenőrzés nélkül végzett magánmunkálatoknál?

Mindezek a felhozott adatok világosan bizonyítják, hogy a jegyzői magánmunkálatok intézménye közérdekből megszüntetendő volna, mert egyrészt a jogkereső közönség ügyei lelkiismeretesebben végeztethetnének a szakemberek által, másrészt pedig a községi jegyzők több időt és gondot fordíthatnának hivatali teendőik ellátására.

A jelentés folytatólag felemlíti azokat a panaszokat és kívánóságokat, amelyek a közjegyzői kar érdekei szempontjából különös jelentőséggel bírnak. Kifogásolja a hagyatéki ügyekben megállapított díjakról a bíróságok részéről készített jegyzékekkel kapcsolatosan azt, hogy a helyszíni tárgyalás díjtöbbletét is, mint munkadíjat vezetik be a jegyzékbe, holott ez javarészen készkiadás. Kifogásolja továbbá, hogy ezeket a jegyzékeket a legtöbb bíróságnál a kezelő személyzet vezeti s így azok hitelessége tekintetében nincs meg a kellő garancia. Különös súllyal teszi a jelentés ezekkel a jegyzékekkel kapcsolatosan kifogás tárgyává azt az immár állandósult, a kar részéről azonban jogszerűen és állandóan sérelmezett intézkedést, hogy ezeket a jegyzékeket a pénzügyi hatóságoknak adóztatási célokra kiadják, aminek az eredménye az, hogy a pénzügyi hatóságok a jegyzékben kitüntetett díj összegeket rendszerint mint tényleges jövedelmet veszik figyelembe, holott a díjaknak jelentős százaléka egyáltalán nem folyik be.

A jelentés a közjegyzői nyugdíjintézet és a Kir. Közjegyzők Közlönyéről az alábbiakban emlékszik meg:

„Nem mulaszthatjuk el, hogy nagy örömmel és elismeréssel ne emlékezzünk meg úgy Nyugdíjintézetünknek példás és minden tekintetben kifogástalan működéséről, mint az Országos Egyletünk által kiadott Kir. Közjegyzők Közlönyéről.

Nyugdíjintézetünk a rendelkezésre álló szerény keretek közt minden várakozást felülmúló módon fejlődik, agilis vezetősége igyekszik a járulék hátralékokat minél jobban csökkenteni és az ügymenetet a lehető legkevesebb költséggel lebonyolítani, úgy, hogy özvegyeink és árváink szerény, de tisztos végellátása ma már biztosítva van.

Közlönyünk úgy az általános érdekű jogi problémák, mint a speciális közjegyzői kérdések ismertetésével a legnívósabb jogi szaklappá fejlődött és karunk méltán büszke lehet mindkét közérdekű intézményére.

A jelentés befejező része a közjegyzői kar általános gazdasági helyzetéhez az alábbi megjegyzést fűzi:

„A közjegyzői kar helyzetét a jelen jelentésünkben közölt statisztikai adatok alapján vizsgálva, azt láthatjuk, hogy amíg országos átlagban az ügykönyv bejegyzéseinek 3.5 % emelkedés mutatkozik, addig ebből az emelkedésből ugyancsak országos átlagban az érdemleges ügyekre csupán 0.2 % emelkedés jut, az a körülmény pedig, hogy a magánbeadványok számában az 1936. és 1937. évek közt semmi változás nincsen, arra mutat, hogy az emelkedés a telekkönyvi használatra nem kerülő okiratokra esik.

A statisztika által mutatott ezen emelkedés tehát lényegében a tanusítványokra esik, ami tehát a kar anyagi helyzete szempontjából figyelembe egyáltalán nem vehető.

De még az érdemleges ügyeknél mutatkozó 0.2 % mértékű, igazán csekély emelkedés is kétséges, hogy valóban jelent-e valamit. A statisztika ugyanis csak az ügyek számát tünteti fel, nem pedig az ügyek értékét, már pedig aki figyelemmel kíséri a közjegyzői gyakorlatot, az sajnálattal állapíthatja meg, hogy a közjegyzői okiratok értéke nem hogy emelkednék, hanem csökkenő tendenciát mutat.

Tiszta képet csak akkor nyernénk, ha kartársaink nem sajnálnák a fáradságot és módunkban volna az ügyek értékét is feltüntető statisztikát összeállítani. Egy ilyen statisztika azután alkalmas volna a való helyzet megállapítására és ha egy ilyen statisztikát összehasonlíthatnánk, ha nem is háború előtti idők, de leg-

alább is a 10 évvel ezelőtti ügyszámokról készített értékszerinti statisztikával, akkor megdöbbenék a helyzet romlásától.

Köztudomású tény, hogy akik nem ismerik a közjegyzői kar valóságos helyzetét, a karon kívül állók, nem ritkán jogászok is, azok állandóan azt hangoztatják, hogy a közjegyzői életpálya ma is gondtalan és bőséges megélhetést biztosít, mert hiszen „köztudomású, hogy a közjegyző milyen sokat keres.” Ezekkel az indokolatlan állításokkal szemben — amelyeknek hatása kartársaink megadóztatásánál is mutatkozik, — csak egy ilyen értékstatisztika lehet egyedüli védekezésünk.

Hogy mennyire nem rózsás a közjegyzői kar helyzete, arra mi sem jellemzőbb, mint az, hogy nem egy kartársunk oly mértékben elmaradt a nyugdíjjárulék fizetésével, hogy a Nyugdíjintézet kénytelen volt ellene a fegyelmi eljárás megindítását kérni.

Örökösödési ügyekben megállapított díjaink jórésze nem folyik be, okirataink értéke minimális, a váltóóvások száma ismét lényegesen, — és pedig az országos átlagot háromszorosan meghaladó mértékben éppen Kamaránk területén, — csökkent, regieköltségeinket lejjebb szállítani már nem tudjuk, közterheink növekednek, — úgyhogy karunk helyzete mindennek nevezhető, csak nem jónak.

Reméljük azonban, hogy ez csak átmeneti állapot és hamarosan eljön a gazdasági fellendülés ideje, amely karunk helyzetén is javítani fog.”

A közgyűlés a tartalmas és szakszerűen egybeállított jelentést egyhangúlag elfogadta és Jármay Béla dr. indítványára annak összeállításáért Kovách Dénes dr. kamarai titkárnak elismerését fejezte ki.

Vitéz László Béla dr. kamarai pénztáros terjesztette ezután elő a kamara 1937. évi zárószámadását, amely szerint a kamara bevétele 3556 P. 41 f., a kiadások összege pedig 3215 P. 80 f. volt s így az 1938. évre átvitt maradvány 340 P. 61 f. A számvizsgáló bizottság jelentését Varga Kálmán dr. az 1937. évi vagyonskimutatást és az 1938. évi költségvetési előirányzatot pedig ugyanez vitéz László Béla dr. pénztáros terjesztette elő, azzal az indítvánnyal együtt, hogy az 1938. évre a kamarai tagilletményt 55 pengőben állapítsa meg a közgyűlés és egyúttal mondja ki azt, hogy az Országos Egylet évi 30 pengős tagsági díját is kamarai tagilletménynek tekinti. Mindezeket a közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

A közgyűlés utolsó pontja volt a kamarai elnök és a választmány tagjainak megválasztása. A választás eredményeként az elnök a közgyűlés határozataként kihirdette, hogy a kamara új elnökévé Örley Dénes dr. kisújszállási, választmányi rendes tagokká Békésy Jenő dr. hajduszoboszlói, Ujevárossy Lajos dr. hajduböszörményi, Kovách Dénes dr. nyíregyházi, vitéz Kozma György dr. debreceni, póttagokká pedig vitéz László Béla dr. debreceni és Velsz Elemér dr. mátészalkai, a számvizsgáló bizottság tagjaivá Imreh Dénes dr. nagykállói, Varga Kálmán dr. nyírbátori, Mándi András dr. hajdunánási, kir. közjegyzőket választotta meg. A megválasztottak nevében Örley Dénes dr. a kamara újonnan megválasztott elnöke mondott a közgyűlésnek köszönetet s ígéretet tett arra nézve, hogy a kamara és a kar érdekében abban a szellemenben fognak munkálkodni, amely szellemenben a kamarát néhai nagynevű elnöke Galánffy János dr. vezette.

Közlemények.

Az Országos Egylet közleménye. A Magyarországi Kir. Közjegyzők Országos Egylete, a kiadásában megjelenő „Kir. Közjegyzők Közlönye“ útján is, általános feladatának tekinti a közjegyzői kar egyetemes érdekeinek lehető hathatós támogatását, a közjegyzői gyakorlatban előforduló vitás kérdéseknek lehető megnyugtató elintézését, a tudományos képzést és továbbképzést. Mindezeket felül ezidőszerint még különleges feladatként szabta maga és a közlöny elé az elavult és alapos átdolgozásra szoruló közjegyzői rendtartás helyett egy minden kérdést átfogó és kielégítően megoldó reform mielőbbi megalkotásában való minél cselekvőbb közremunkálást.

Az Országos Egylet ebben a különleges feladat körében a kiemelkedő érdemeknek méltán kijáró elismeréssel emlékezik meg Lázár Ferenc dr. felsőházi tag, a budapesti kir. közjegyzői kamara elnökének nagyarányú és értékű munkásságáról, melyet oly áldozatos készséggel állított mindig és minden kari érdek s ezúttal különös súllyal a rendtartás reformja megvalósításának közjegy-

zói nézőpontból igen nagyfontosságú szolgálatába. Ennek az elismerő álláspontnak a Kir. Közjegyzők Közlönye is minden előforduló alkalommal kifejezést adott s ezért is tartotta szükségesnek, hogy Lázár Ferencnek a pécsi vándorgyűlésen a közjegyzői rendtartás reformjáról tartott előkelő színvonalú előadását a maga egész terjedelmében a kar nyilvánossága elé helyezze.

Lázár Ferenc dr. előadását *Fekete* László dr. nem is kifejezetten, mint a Kir. Közjegyzők Közlönyének főszerkesztője, de mint a közjegyzői rend egyik tekintélyes tagja, külön cikkben kommentálta. Ebben a cikkben a föle megszokott éles logikával különböztet a rendtartás reformmal kapcsolatban megoldásra váró feladatok tömegében s a megoldandó kérdések között a hatáskör kiterjesztést és a kinevezési előfeltételek megszigorítását tartja a legfontosabbnak. Befejezésül a cikk a reform előkészítő munkálatakat Lázár Ferencnél megszüretti.

Az Országos Egylet ezzel a sürgetéssel kapcsolatban reá kíván mutatni arra, hogy a megbízás teljesítése bizonyos előfeltételektől is függ. Így pl. a hatáskör megállapításának kérdése szoros összefüggést tüntet fel a közjegyzői magánmunkálatok megszüntetésének kérdésével, amelyről most már a titkos választójog törvénybeiktatása után végre komoly szó eshetik, illetve most már az ország jogi berendezkedési színvonalát erősen kompromitáló helyzetet megszüntető döntés végre megtörténhetik. E mellett jelenleg különösen a külpolitikai viszonyok feszültsége sem jelez alkalmas időpontot a reform megvalósítására. A késedelem látszatát tehát ezek s egyéb okok is jelentősen lecsökkentik.

Az Országos Egylet nem térhet ki annak a megállapítása elől sem, hogy a sürgetésnek a fent előadottakra s annak kétségtelesenül jóindulatú jellegére való tekintettel távolról sem lehetett zaklatásszerű jellege s hogy a reform előmunkálatok lehető gyorsítására nézve kifejezésre juttatott kívánság nem bizalmatlanság, hanem csupán egy olyanszerű adminisztratív jelentés, aminőket a bíróságoknál a nyilvántartási napló vezetője szokott tenni.

Különös megnyugvással állapítja meg végül az Országos Egylet, hogy a rendtartás tervezete mos már komoly stádiumban

betetőzés alatt áll s ha a külpolitikai viszonyok megengedik, a talán nemsokára bekövetkező bokréta ünnepről örvendétesen teheti a közjegyzői kar tanúságot az új közjegyzői épület erős pillérei között Lázár Ferenc és Fekete László kimagasló stílusú értékességéről és teherbíró képességeiknek kiemelkedő arányairól. Az Országos Egylet végül mindezek mellett némi jogos büszkeséggel tekinthet hivatalos organuma ezirányú szorgalmas téglahordó munkásságára is.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter a Hódy Mózes dr. elhalálozásával megüresedett egyik bácsalmási közjegyzői állásra *Hirman* Gyula dr. budapesti kir. közjegyzőhelyettesét, a Vastagh Béla dr. elhalálozásával megüresedett szentendrei állásra *Vitéz Barcza* Ferenc dr. debreceni kir. közjegyzőhelyettesét kir. közjegyzőkké nevezte ki. Ezekkel a kinevezésekkel *Mikecz* Ödön dr. igazságügyminiszter újólag is — s a kar halás elismerését méltán kiérdemelve — kifejezésre juttatta, hogy a kinevezések terén a jogszolgáltatás érdekeivel egybehangzóan a kar állandóan vallott álláspontjának megfelelő gyakorlatot kíván folytatni.

Kitüntetés. Magyarország kormányzója Bölöni *Mikó* Ferenc dr. államtitkári címmel és jelleggel felruházott igazságügyminisztériumi miniszteri osztályfőnöknek nyugalombavonulása alkalmából az igazságügyi közszolgálat terén kiváló buzgalommal és odaadással teljesített értékes szolgálataiért a Magyar Érdemkereszt középkeresztjéhez a csillagot adományozta. *Mikó* Ferenc az igazságügyminisztériumban hosszú éveken keresztül az elnöki osztályt vezette s ebben a minőségében közjegyzői vonatkozású ügyek intézésében is cselekvő részt vett. Az az előzékenység, méltányosság és igazságosság, amellyel *Mikó* Ferenc a közjegyzői vonatkozású ügyeket is intézte, személye iránt a közjegyzői karban is a legmelegebb rokonérzést és őszinte megbecsülést keltette s ekként az igazságügyi szolgálatból való távozásáról az őszinte elismerés és hála érzéseivel, másrésről azonban igaz sajnálattal vesz tudomást az egész magyar közjegyzői kar. Az elnöki osztály vezetését különben *Mikó* Ferenc nyugalombavonulása után *Ghyicz* Dénes dr. miniszteri osztályfőnök vette át.

A közjegyzői kar képviselői a pénzügyminiszternél. Az egyszeri beruházási hozzájárulás tárgyában alkotott 1938. évi XX. t.-c. végrehajtása tárgyában kibocsátott 1500/1938. P. M. sz.

rendelet 10. §-ának azt a rendelkezését, mely szerint 50.000 P. vagyont minden olyan adózónál, akinek általános kereseti adó-alapja 1938. évre legalább 5000 pengőben állapított meg és foglalkozásának folytatásához nagyobb üzemi tőkére van szüksége, általában vélelmezni kell és ennél fogva a beruházási hozzájárulás megállapítására vonatkozó eljárást minden ilyen adózóval szemben meg kell indítani: egyes vidéki pénzügyi hatóságok teljesen hibásan akként értelmezték, hogy ennek a rendelkezésnek az alapján a kir. közjegyzőket is vallomás benyújtására hívták fel. Ezek a felhívások, amelyek az illető közjegyzői körökben érthető visszatetszést keltettek, nyilván minden jogalap nélkül valók, mert egyrészt a hivatkozott 10. § ipari, kereskedelmi és más hasznot hajtó foglalkozásokról szól s ezek közé a szellemi foglalkozással bírókat sorozni egyáltalában nem lehet s ettől eltekintve is a 10. § hivatkozott utolsó mondata csupán olyanokról intézkedik, akiknél a foglalkozás folytatásához nagyobb üzemi tőkére van szükség, a közjegyzői működéshez pedig köztudomás szerint üzemi tőke egyáltalán nem szükséges. Több vidéki kamara részéről történt sürgős megkeresésnek megfelelően *Lázár Ferenc dr.* felsőházi tag, mint a kamaraközi értekezlet elnöke és *Hanny Tódor dr.* felsőházi tag, mint az Országos Egylet elnöke szeptember hó 5. napján kihallgatáson jelentek meg *Reményi Schneller Lajos dr.* pénzügyminiszternél s a fentieknek megfelelően részletesen kifejtették előtte a közjegyzői kar álláspontját és kérték a sérelmes eljárások haladéktalan megszüntetését. A pénzügyminiszter a közjegyzői kar álláspontját magáévá tette s kijelentette, hogy haladéktalanul intézkedni fog az alap nélkül megindított eljárások azonnali megszüntetése iránt.

A Nemzetközi Ügyvéd Unió budapesti nagygyűlése. Az ügyvédség világszervezete, a Nemzetközi Ügyvéd Unió IX. nagygyűlését Budapesten ez évi szeptember hó 8.-án és folytatólag 9.-én tartották meg. Az ünnepi megnyitó ülés a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében a magyar jogászság legelőkelőbb reprezentánsainak részvételével zajlott le. Nyitó beszédet Kálnoki *Bedő Sándor* az Országos Ügyvédszövetség elnöke mondott s a magyar ügyvédség üdvözlését francia nyelven tartott beszédben *Konkoly Elemér* szövetségi másodelnök tolmácsolta. Ezután *Mikecz Ödön* igazságügyminiszter a magyar kormány nevében meleg szavakkal üdvözölte a nagygyűlést. A díszüléson több külföldi kiküldött beszélt még s a díszülés befejezése után a

bizottságok megkezdték tanácskozásait. A díszüléson a magyar közjegyzői kar képviselőiben résztvettek: *Lázár Ferenc dr.* felsőházi tag, kamarai elnök, *Holitscher Szigfrid dr.* kamarai elnökhelyettes, *Barcs Ernő dr.* és *Körössy Bertalan dr.* budapesti kir. közjegyzők. A nagygyűlés tagjainak tiszteletére *Mikecz Ödön* igazságügyminiszter az Országos Kaszinóban teacstet adott, amelyre a közjegyzői kar képviselőiben hivatalos volt *Lázár Ferenc dr.* felsőházi tag.

A nyugdíjintézeti döntőbíróság ülése. A kir. közjegyzők és közjegyzőjelöltek nyugdíjintézetének állandó döntőbírósága Budapesten ez évi szeptember hó 24. napján. *Barcs Ernő dr.* és *Büky Elbel Tibor dr.* elnöke alatt ülést tartott, amelyen mint meghívott döntőbírák résztvettek *Benkő Lajos dr.*, *Haller Károly dr.*, *Paár Lajos dr.* és *Weidlich Lajos dr.* A nyugdíjintézetet *Cholnoky Imre dr.* elnök képviselte. A döntőbíróság két ügyet tárgyalta le.

Az egyik Budapest V. kerületi állás megszüntetése. E közlöny múlt számában közöltük az igazságügyminiszter 24855/1938. I. M. számú rendeletét, amellyel a néhai *Barcs Béla* alhalálózásával megüresedett Budapest, V. kerületi közjegyzői állást megszüntette. A rendelet 1938. évi október hó 1-én lépett volna hatályba. Az igazságügyminiszter azonban 34568/1938. I. M. számú a Budapesti Közlöny idej 203. számában közzétett újabb rendelete szerint a megszüntetés hatálybalépésének napját újabb rendelet fogja megállapítani. Addig tehát az iroda *Hirkó Boldizsár dr.* kirendelt helyettes vezetése alatt működését tovább folytatja.

Új ügyvédi meghatalmazási nyomtatványok. Az 1938. évi VI. törvénycikkkel rendszeresített bélyeges ügyvédi meghatalmazási nyomtatványokkal szemben az érdekeltek körében felmerült kívánásoknak megfelelően a pénzügyminiszter 102849/1938. P. M. számú rendeletével 1938. évi szeptember hó 1-től kezdve kibocsátásra kerülő olyan új bélyeges űrlapokat rendszeresített, amelyeken csupán az „ügyvédi meghatalmazás“ szöveg szerepel. Az új űrlapok valamivel megkönnyítik azoknak hiteles kiadványokként való használatát, bár az e tekintetben a közjegyzői kar részéről kifejezésre juttatott észrevételek továbbra is fennállanak. Egyebekben ilyen hiteles kiadványok kiállítása tekintetében utalunk e közlöny idej 6. számában a 267. és 268. oldalakon foglalt e tárgyú közleményre.

Kézbesítés az Amerikai Egyesült Államok területén. Az igazságügyminiszter az Észak Amerikai Egyesült Államok területén való kézbesítés tekintetében 13585/1938. I. M. szám alatt, az eddigi gyakorlattal szemben (diplomáciai út) lényeges módosításokat tartalmazó alábbi rendeletet bocsátotta ki:

„Az Amerikai Egyesült Államok külföldi hatóságok ügyiratainak kézbesítésére nem nyújtanak jogsegélyt, miért is az ottani kézbesítés joghatálya attól függ, hogy az a magyar törvényeknek megfelelően, nevezetesen annak a személynek kezébe történjék és az ügyirat átvételét az a személy ismerje el, akinek kezébe a magyar jogszabályok szerint joghatályosan lehet kézbesíteni.

Ennek figyelembevételével a Nagybritánia és Írhon, a brit gyarmatok, úgyszintén Amerika egyes államainak területén teljesítendő kézbesítések tárgyában 1901. évi szeptember hó 17-én 28631/1901. I. M. szám alatt kelt rendeletben (1901. évi Igazságügyi Közlöny 269. lap) szabályozott eljárás helyett az Amerikai Egyesült Államok területén teljesítendő kézbesítéseknél a m. kir. igazságügyi hatóságoknak a következő eljárást kell követniük:

1. Az Amerikai Egyesült Államok területén kézbesítendő ügyiratokat nem kell a m. kir. igazságügyminiszterhez felterjeszteni, hanem azokat a m. kir. igazságügyi hatóságok tengerentúli szállításra alkalmas zárt borítékban a Póstaüzleti szabályzatnak megfelelő térti vevénnyel felszerelten bérmentesített ajánlott levélben postán közvetlenül küldik meg annak a személynek amerikai címére, akinek az ügyiratot kézbesíteni kell. A tértivevényen a feladáskor minden esetben meg kell jelölni az ügyirat ügyszámát is.

2. Az amerikai póstaszabályok szerint az ajánlott levél nemcsak a címzettnek adható ki, hanem annak is, akinek a címzettől levelek átvételére írásbeli meghatalmazása van, úgyszintén a címzett háztartásában levő olyan önjogú személynek is, akinek kezéhez az amerikai posta szokás szerint érvényesen kézbesíthet.

Oly esetben tehát, amikor a magyar jogszabályok szerint a kézbesítésnek a címzett saját kezébe kell történnie, ennek biztosítása végett az ügyiratot tartalmazó borítéknak a címzésre szolgáló oldalán feltűnő betűkkel a „Deliver To Adresse Only. Registered Receipt Requested” angolnyelvű utasítást kell rávezetni (vörös tintával) az amerikai postaközeg részére. Az angol nyelvű szöveg magyar fordítása a következő: Címzett saját kezeihez. Ajánlott. Tértivevényvel.

3. Oly esetben pedig, amikor a kézbesítésnek magyar jogszabály szerint nem kell feltétlenül a címzett saját kezeihez történnie, amennyiben a küldő m. kir. igazságügyi hatóság a 2. pont első részében említett kézbesítést megfelelőnek találja, az ügyiratot tartalmazó borítékot a címzésre szolgáló oldalán feltűnő betűkkel (vörös tintával) csak az ajánlásra és térti vevényre utaló angol

nyelvű megjegyzéssel „Registered. Return Receipt Requested” látja el.

4. Az ügyiratot tartalmazó ajánlott levél feladásával és a térti vevény visszaküldésével járó postaköltségeket a m. kir. igazságügyi hatóságok épen úgy fedezik, mint ezidőszert is készpénzzel bérmentesítendő egyéb postai küldemények költségeit.

5. Ez a rendelet 1938. évi szeptember hó 1-én lép hatályba.

A rendeletnek megfelelő kézbesítés tekintetében az igazságügyminiszter külön tájékoztatást is adott ki, amely 20867/1938. I. M. szám alatt az Igazságügyi Közlöny 6. számában jelent meg az alábbi szöveggel:

„A m. kir. igazságügyminiszternek 13585/1938. I. M. szám alatt kiadott rendelete értelmében az Amerikai Egyesült Államok területén kézbesítendő ügyiratokat 1938. évi szeptember hó 1-től nem kell a m. kir. igazságügyminiszterhez felterjeszteni, hanem azokat a m. kir. igazságügyi hatóság tértivevényvel felszerelt bérmentesített ajánlott levélben postán közvetlenül küldi meg annak a személynek amerikai címére, akinek részére az ügyiratot kézbesíteni kell. Erre a célra a Póstaüzleti Szabályzat szerint külföldi viszonylatban is használható „Tértivevény” szolgál.

Abból a célból, hogy helytelen vagy hiányos címzés következtében a kézbesítések meg ne hiúsuljanak, a m. kir. igazságügyminiszter a következőkre hívja fel a m. kir. igazságügyi hatóságok figyelmét:

Az ügyiratot tartalmazó borítékban a cím pontos feltüntetésére, különösen a címzett lakóhelyének tüzetes megjelölésére különös gondot kell fordítani, mert az a körülmény, hogy gyakran ugyanabban az államban is több azonos nevű helység (város, község) van, szükségessé teszi nemcsak a címzett lakóhelyének (városnak, községnek), hanem az államnak (State), sőt lehetőleg annak a grófságnak (County, rövidítve Co.) megjelölését is, amelyben a címzett lakik, ahol tehát a kézbesítést teljesíteni kell. Az állam nevének megjelölése rendszerint az Amerikában szokásos rövidített alakban történik. Az Amerikai Egyesült Államok államainak és területeinek nevei a hivatalos és egyéb szokásos rövidítésekkel együtt a következők:

Alabama-Ala., Alaska-Alaska, Arizona-Ariz., Arkansas-Ark., California-Calif., Canal Zone-Canal Zone, Colorado-Colo., Connecticut-Coon., Delaware-Del., Florida-Fla., Georgia-Ga., Hawaii-Hawaii, Idaho-Idaho, vagy Id., Illinois-Ill., Indiana-Ind., Iowa-Iowa, vagy Ia., Kansas-Kans., vagy Kan., Kentucky-Ky., Louisiana-La., Maine-Maine, vagy Me., Maryland-Md., Massachusetts-Mass., Michigan-Mich., Minnesota-Minn., Missisipi-Miss., Missouri-Mo., Montana-Mont., Nebraska-Nebr., Nevada-Nev., New Hampshire-N. H., New Jersey-N. J., New Mexico-N. Mex., v. N. M., New York-N. Y., North Carolina-N. C., North Dakota-N. Dak., Ohio-Ohio, Oklahoma-Okla., Oregon-Oreg., Pennsylvania-Pa., vagy Penn., Porto Rico-Porto-Rico, Rhode Island-R. I., Samoa-Samoa, South Carolina-S. C., South Dakota-S. Dak., Tennessee-Tenn., Texas-Texas, vagy Tex., Utah-Utah, Vermont-Vt., Virginia-Va., Washington-Wash., West Virginia-W. Va., Wisconsin-Wis., Wyoming-Wyo., District of Columbia-D. C.

Szükség van továbbá rendszerint az útnak (Avenue, rövidítve Ave.) utcának (Street, rövidítve Str.) ternek (Place), körútnak (Boulevard, rövidítve Blvd.) stb. és a házszámnak feltüntetésére is, ha pedig a lakás megjelölése hiányzik, szükséges ama postaszekrény (Box) számának megjelölése, ahonnan a címzett postáját kapni szokta, vagy ha esetleg a községtől távol eső helyen (farmon) lakik, a „Rural Free Delivery“ kifejezés kezdőbetűjét alkotó R. F. D. feltüntetése és a szám.

Végül az amerikai postaközeg tájékoztatására a címzett neve elé a Mr., Mrs. vagy Miss (úr, úrnő, úrleány) megjelölést kell felvenni, például: Mr. John Kovács 242 Broad Street Cleveland, O. U. S. A. A legutóbbi három betű az Amerikai Egyesült Államok angol nevének (United States of America) közismert rövidítése, amelyet minden esetben szembetűnően meg kell jelölni a borítéknak címzésre szolgáló oldalán.

A szokásos megjelölések helyes rövidítéseiről és a címzések szokásos módjáról a következő összeállítás nyújt tájékoztatást:

Avenue-Ave., Street-Str., Place-Place, Road-Rd., Boulevard-Bld., Lane-Lane, Square-Sq., Building-Bldg., Alley-Alley, Court-Ct., Drive-Dr., Roule-R., 2974-Fifth Avenue-29745 th. Ave., Apartment 6-Apt. 6., 15 East 23 rd. Str.-15. E. 23. Str. East-E., West-W., North-N., South-So., Post Office Box-P. O. Box., Box-Box., Number-No. Station-Sta., Stop-Stop, Corner Cor., Mister Mr. Mistreess-Mts., Miss-Miss, Junior-Jr., Senior-Sr., Doctor-Dr.

Említést érdemel még, hogy a Co. rövidítés gyakran a társaságnak (Company) rövidítésére szolgál, amelynél a címzett alkalmazva van, viszont néha a grófság (County) szó rövidítése.

Előfordul, hogy a fél által bejelentett, habár pontos lakásnév nem annak a személynek a lakásnéve, akinek az ügyiratot kézbesíteni kellene, hanem tőle különböző olyan személyé, akinek neve a „care of“ jelzés (rövidítve c. o.) előrebocsátásával a címzett nevével kapcsolatban szokott feltüntetve lenni és azt jelenti, hogy az amerikai posta a levelet ennek a személynek is átadhatja (Pl. Mrs. Bella Hegedüs c/o. Charles Németh 19 W. Street New-York. N. Y.). Minthogy azonban az ilyen jelölés személy kezéhez a fél helyett bírói határozatot nem lehet joghatályosan kézbesíteni, az ilyen megbízott egyén lakásnévét feltüntetve bejelentés nem elégséges.

Polgári peres ügyekben 1911:1. t.-c. 129. §-ának 2. pontja és 136. §-a szerint a lakásbejelentés a bíróság előtt fellépő fél kötelessége, az olyan keresetlevél, vagy egyéb beadvány tehát, amely az amerikai fél lakását az előadottnak meg nem felelő módon tünteti fel, a kézbesítés elrendelésére nem alkalmas.

Olyan esetekben, amikor a m. kir. igazságügyi hatóságok korábbi kézbesítés következtében hozzájuk visszaérkező tértivevényből, vagy kézbesítési bizonyítványból arról értesülnek, hogy a címzett lakóhelye megváltozott, újabb kézbesítés alkalmával az új lakásnémet kell feltüntetni.

Minthogy az Amerikai Egyesült Államokban lakó személyek részére postai kézbesítés körülbelül egy hónapi időt vesz igénybe, határnapra szóló idézést tartalmazó bírósági irat kézbesítésénél figyelmet kell fordítani arra, hogy a postára feladás napja és a határnap között legalább 2—3 hónapos időköz maradjon.

Figyelemmel kell lenniök végül a m. kir. igazságügyi hatóságoknak arra, hogy a most tárgyalt rendelet csupán az Amerikai Egyesült Államokban teljesítendő kézbesítésekről rendelkezik, tehát a 28631/1901. I. M. szám alatt kelt rendeletben említett többi országokban (pl. Kanadában) kézbesítendő iratokat továbbra is a m. kir. igazságügyminisztériumba kell felterjeszteni“.

Ingtalanárverésnél történt szabálytalanság közlése a felügyeleti hatósággal. Az igazságügyminiszter 21563/1938. I. M. sz. alatt, az Igazságügyi Közlöny idei 6. számában közzétett alábbi tájékoztató rendeletet bocsátotta ki:

„A végrehajtási eljárásról szóló törvény (Vt. 1881:LI. t.-c.) 179. §-ában felsorolt és az ingatlanokra foganatosított árverés megsemmisítésére alapul szolgáló alaki sérelmek tényálladéka egyúttal alkalmas lehet az 1936:III. t.-c. 5. §-ának 1. pontjában meghatározott fegyelmi vétség megállapítására is. Minthogy pedig az 1936:III. t.-c. 36. §-ának második bekezdése kötelesevé teszi minden hatóságnak, hogy az általa észlelt vagy tudomására jutott olyan tényeket, amelyekből fegyelmi vétség elkövetésének nyomaték gyanúja következik, a fegyelmi felelősség alá eső személy felügyeleti hatóságával közölje, a telekkönyvi hatóság az ingatlanárverés foganatosításáról készült jegyzőkönyvek elintézése alkalmával, előterjesztés hiányában sem térhet ki annak megvizsgálása és megfelelő esetben az illetékes felügyeleti hatósággal közlése alól, hogy a bírósági kiküldött eljárásában, a Vt. 179. §-ának a—g. pontjai alá eső szabálytalanság megvalósult-e. Áll ez különösen a g. pontban megjelölt arra az esetre, ha a kiküldött az árverést a Vt. 172. §-ának harmadik bekezdésében foglalt parancsoló rendelkezés ellenére folytatta, jóllehet egyfelől az árverési hirdetményben az 5610/1931. M. E. számú rendelet (Igazságügyi Közlöny 160. l.) 23. §-a szerint feltüntetett legkisebb vételár és az elfogadott legmagasabb ígért között mutaközlő különbözet összegének másfelől pedig az árverés megtartására jogosított végrehajtó által felszámított követelése összegének egybevetéséből — figyelemmel az árverés foganatosításával és a sorrendi tárgyalásával járó és előnyös tételekként kielégítendő költségek előrelátható összegére is — már kétségtelen, hogy a végrehajtó követelése járulékaival együtt már az árverezett ingatlanok vételárából kitélik. Ha a végrehajtó követelésének fedezetét volna nem kétségtelen, de lehetséges, a bírósági kiküldöttnek felelőssége szempontjából érdekében áll, hogy a végrehajtást szenvedőt az árverés folytatása előtt figyelmeztesse előterjesztési jogára és azt, hogy ez a figyelmeztetés megtörtént, az árverési jegyzőkönyvben feltüntesse“.

Helyettesít keresek állandó alkalmazásra legalább 10—15 évi önálló gyakorlattal. Dr. gesztőci Samassa János kir. közjegyző, Zalaegerszeg.

Közjegyzősegéd hosszú fővárosi és vidéki gyakorlattal, minden közjegyzői irodai ügyekben teljesen jártas, róm. kat. nős a fővárosban, esetleg a vidéken elhelyezkedést keres. Címe: alsóborsai Csorba László, Szentendre, Mátyás király-út 54.

Tisztviselő 12 éves közjegyzői irodai gyakorlattal állást keres. Cím: Dudás Rudolfné, Budapest, II., Iskola-utca 43.

Gép- és gyorsírónő 8 éves budapesti közjegyzői irodai gyakorlattal budapesti irodában állást keres. Azonnal beléphet. Telefon megkereséseket 382—129 szám alá kér.

Kihirdetett törvények:

az 1938. évi XVIII. t.-c. az állami rend megóvása végett szükséges sajtórendészeti rendelkezésekről,

az 1938. évi XIX. t.-c. az országgyűlési képviselők választásáról,

az 1938. évi XX. t.-c. A honvédelem és a közgazdaság fejlesztéséről, egyes népjóléti beruházásokról és ezek költségeinek fedezéséről,

az 1938. évi XXI. t.-c. A Budapesten 1937. évi március hó 22. napján kelt magyar-brit légiforgalmi egyezmény beicikkelyezéséről,

az 1938. évi XXI. t.-c. az 1938/39. évi állami költségvetésről,

az 1938. évi XXIII. t.-c. a szellemi együttműködés tárgyában Budapesten 1937. évi október hó 13. napján kelt magyar-eszt egyezmény beicikkelyezéséről,

az 1938. évi XXIV. t.-c. az országgyűlésnek Szent István király emlékére Székesfehérvárott tartandó üléséről,

az 1938. évi XXV. t.-c. a Magyar Nemzeti Bank létesítéséről és szabadalmáról szóló 1924. évi V. törvénycikk módosításáról és kiegészítéséről és az ezzel összefüggő egyes pénzügyi intézkedésekről,

az 1938. évi XXVI. t.-c. a vasúti személy- és podgyászfuvarozás tárgyában Rómában, 1933. évi november hó 23. napján kelt nemzetközi egyezmény beicikkelyezéséről és az azzal kapcsolatos intézkedésekről,

az 1938. évi XXVII. t.-c. a vasúti árufuvarozás tárgyában Rómában, 1933. évi november hó 23. napján kelt nemzetközi egyezmény beicikkelyezéséről és az azzal kapcsolatos intézkedésekről,

az 1938. évi XXVIII. t.-c. a rendeletre szóló fuvarlevéllel vasúton küldött árúk fuvarozása tárgyában Rómában, 1934. évi március hó 31. napján kelt nemzetközi megállapodás beicikkelyezéséről,

az 1938. évi XXIX. t.-c. a szellemi együttműködés tárgyában Budapesten 1937. évi október hó 22. napján kelt magyar-finn egyezmény beicikkelyezéséről,

az 1938. évi XXX. t.-c. a szeszegyedárúságról,

az 1938. évi XXXI. t.-c. a hegyközségekről, valamint a szőlő- és gyümölcs gazdálkodásról,

az 1938. évi XXXII. t.-c. a kereskedelmi hajók ellen fellépő tengeralttjárók magatartására vonatkozó nemzetközi szabályoknak Magyarország által való elfogadásáról,

az 1938. évi XXXIII. t.-c. Szent István király dicső emlékének megörökítéséről.

Rendeletek:

89160/1938. P. M. sz. Az idegen államok pénznemeiben megállapított értékeknek az illetékek, továbbá a fényüzési és az általános forgalmi adó megállapítása szempontjából pengőértékre való átszámítása.

43317/1938. B. M. sz. Az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzék kiigazítási munkálatok beszüntetése,

500/1938. B. M. sz. Az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének az 1938. évi XIX. törvénycikk alapján való első összeállítás,

501/1938. B. M. sz. A központi választmányok újraalakítása,

21800/1938. I. M. sz. Az állami rend megóvása végett szükséges sajtórendészeti rendelkezésekről szóló 1938:XVIII. törvénycikk végrehajtása,

4100/1938. B. M. sz. A társadalmi és a gazdasági élet megóvása végett szükséges sajtórendészeti rendelkezésekről szóló 1938:XV. t.-c. 7. §-ában foglalt rendelkezések végrehajtásának előkészítése,

4000/1938. M. E. sz. A gazdatartozásokról és a polgári nemperes eljárásról szóló egyes rendelkezések értelmezése és kiegészítése,

63000/1938. V. K. M. sz. Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1938. évi XIX. t.-c. 25. §-ának végrehajtása,

1500/1938. P. M. sz. Az 1938:XX. t.-c. alapján fizetendő egyszerű herulázási hozzájárulás kivétele és kezelése,

24855/1938. I. M. sz. Budapest székesfőváros V. kerületében megszervezett közjegyzői állások egyikének megszüntetése,

4350/1938. M. E. sz. A társadalmi és a gazdasági élet egyensúlyának hatályosabb biztosításáról szóló 1938:XV. t.-c.-ben az ügyvédi, a mérnöki és orvosi kamarákra, valamint a vállalatokra vonatkozó rendelkezések végrehajtása,

85500/1938. B. M. sz. Tűzharcosok adójának kétszeres számítása a th. és községi legtöbbször fizetők névjegyzékének összeállításánál,

85550/1938. B. M. sz. Tűzharcosok hadipótléka,

1509/1938. P. M. sz. A váltók illetékének módosítása,

97216/1938. P. M. sz. Az idegen államok pénznemeiben megállapított értékeknek az illetékek, továbbá a fényüzési és az általános forgalmi adó megállapítása szempontjából pengőértékre való átszámítása.

13801/1938. H. M. sz. A Károly csapatkeresztre való igényjogosultságnak utólagos elismerését célzó kérvények előterjesztési határidejének meghosszabbítása,

4491/1938. E. M. K. sz. A társadalmi és gazdasági élet egyensúlyának hatályosabb biztosításáról szóló 1938:XV. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 4350/1938. M. E. sz. rendelet alapján teendő bejelentésekhez szükséges nyomtatványok igénylése,

4950/1938. M. E. sz. Az időszakos lapok hírlatuladóújságok, valamint híreket közvetítő egyéb vállalkozások engedélyezése,

4960/1938. M. E. sz. A társadalmi és gazdasági élet egyensúlyának hatályosabb biztosításáról szóló 1938:XV. törvénycikkben a lapoknál állandó munkaviszonyban álló munkatársakra és egyéb személyzetre vonatkozóan megállapított rendelkezések végrehajtása és a 4350/1938. M. E. sz. rendelet egyes rendelkezéseinek kiegészítése és módosítása,

13585/1938. I. M. sz. Az Amerikai Egyesült Államok területén teljesítendő kézbesítés,

109922/1938. P. M. sz. Az idegen államok pénznemeiben megállapított értékeknek az illetékek, továbbá fényüzési és a forgalmi adók megállapítása szempontjából pengőértékre való átszámításáról,

401390/1938. H. M. sz. Az 1931:III. t.-c.-nek a tűzharcos törvény 1938:IV. t.-c. által történt módosítása,

31300/1938. I. M. sz. Az ügyvédeknek esődtömeggondnoki, vagyonnfelügyelői, ügygondnoki és zárgondnoki kirendeléséről szóló 31600/1931. számú rendelet újabb módosítása.

102849/1938. P. M. sz. Új bélyeges ügyvédi meghatalmazás nyomtatványok forgalombahozása.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Magyar Jogi Szemle. (XIX. évf. 7. sz.) A kezesség terjedelme címen Schuster Rudolf dr., Az állam érdekét szolgáló jogos védelem címen Dornig Henrik dr., A rablás bünteselekményének sajátosságai címen Szrubián Dezső dr. és Az ideiglenes nőtartás iránti perekről címen Rohrer István dr. írtak ebbe a számba cikkeket. Folytatólag a Szemle és az Irodalom rovatok közleményei következnek. A rendes melléletek a Magánjog tára. Polgári törvénykezési jog-tára, Hiteljog tára, Büntető jog tára ezúttal is megjelentek.

Polgári jog (XIV. évfolyam 6. és 7. számok.) A ranghelylyel való rendelkezés két kérdésével foglalkozik ennek a számnak Beck Salamontól írott első cikke. Az egyik kérdés az eredetileg dollár összegre bekebelezett jelzálogjognak pengő jelzálogjogra való átváltoztatása, ha a hitelezőkkel szemben a tulajdonos a ranghelylyel való rendelkezési jogáról lemondott. A jelzálogjog átváltoztatását, mint végeredményében ranghelylyel való rendelkezést a Kúria a későbbi hitelezők sérelmére eszközölhetőnek nem találta, amely felfogás helyességét a cikkíró kétségbe vonja. A másik kérdés a haszonélvezetre vonatkozó jelzálogjogra a ranghelylyel rendelkezés. Ezt a kérdést, amelyre kifejezett törvényes szabályozás nincs a cikkíró nemlegesén dönti el. Garzó Jenő dr. és Alföldy Edének két külön cikkét hozza még ez a szám s folytatólag a Jogalkotás rovatban az új jogszabályokat ezek között a Kúria 92. számú polgári döntvényét, majd a Joggyakorlat rovatban Vági József dr. összeállításában a judikatura kiemelkedő döntéseit, Molnár Pál dr., ifj. Szigeti László dr., Szentmiklósi István dr., Berger László dr. Vági József dr. kisebb közleményeit. Ebben a rovatban közlik *Hírkő* Boldizsár dr. kir. közjegyzőhelyettesnek A magán végrendeleti tanúk relatív tanúzási képessége címen írott igen értékes sa kapcsolatos szakkérdésekben való kitünő tájékozottságáról tanuskodó cikket, amelyben a Kúria 1324/1938. I. számú ítéletének jogi álláspontját teszi bírálattá tárgyává. Ebben az ítéletben ugyanis a Kúria megállapította, hogy magán végrendeletnél a tanúk akkor is rendelkeznek az 1876. XVI. t.-c. 3. §-ában megkívtant tanúzási képességgel, ha a végrendeletet korábban személyesen nem is ismerték, de személyazonosságáról a végrendelet előtt valamilyen megbízható módon meggyőződést szereztek. A gyakorlat és az elmélet idevonatkozó álláspontjainak taglalásával foglalkozik ezután részletesen a cikk a végrendeleti tanúk tanúzási képességével s végső következtetésként megállapítja, hogy a Kúria ítéletében elfoglalt álláspont aggályos annál inkább, mert ugyancsak a Kúria 8 nappal azelőtt ugyanazon tanácsban ugyanazon tényállás mellett hozott ítéletében még pontosan az ellen-

kező álláspontot foglalta el s a tanúzási képesség hiánya miatt a végrendeletet érvénytelennek nyilvánította. Ennek a számnak külön mellélete Ösze Imre dr.-nak a Jogászegyletben, Grosschmid és az ági öröklés című érdekes előadása, amelyet indokoltnak tartunk a következő számban külön ismertetni. A 7. szám első oldalán a magyar jogászvilág nagy halottjáról Grosschmid Béniről emlékezik meg egy meglehangú gyászkeretes közlemény. Ez a szám Nizzalovszky Endre dr., Nyulász János dr. és Oppler Emil dr. tollából hoz még külön cikkeket.

Jog. (V. évfolyam 5—6. kettős szám.) A hitelág fejlődése 1937. évben címen Bozóky Géza dr. pécsi egyetemi tanár írta ennek a számnak első cikkét, amely hasábosan magyar és német nyelven jelent meg s emellett a cikk kivonatát angol nyelven is közlik. További cikkek: Schultheisz Emil dr.: A jogtárgy (II. rész), Bencsik Géza dr.: Veszelyes üzem az autózó, Móra Mihály dr.: Adalék az egyházi beneficium, valamint az egyház és a római jog közti kapcsolat kérdéséhez (I. rész). A szemle rovatban meglehangú közlemény emlékezik meg a folyóirat szerkesztő bizottsági elnökének Menyhárh Gáspár dr. szegedi egyetemi tanárnak 70-ik születési évfordulójáról megállapítván, hogy egy sokrétű élet színes eseményei, jól harcolt harcok és becsülettel teljesített kötelességek teszik gazdaggá a hű hazafi, a nagy tudós, az életre nevelő professzor és a jó ember, Menyhárh Gáspár dr. nagyeredményű életpályáját. Újabb könyvek és folyóiratok ismertetése után a szakszerűen egybeállított Döntvénytár hoz nagy bőségben anyagot a vidéki bíróságok joggyakorlatából.

Jogállam. (XXXVI. évfolyam 6. füzet.) A jogélet különböző területeiről vett érdekes tartalma ennek a számnak. Miskolczi Ágost dr.: Szemérem sértés és irodalom, Angyal Pál dr.: A finn jogélet, Kartal Ignác dr.: A két új rendtörvényről, Zsoldos Benő: Egy úttörő angol jogtudós emléke, Kartsok Lajos dr.: A védjegy u. n. üres átruházása, Baum Alfréd dr.: Ítéletek hanglemezek rádió közvetítéséről, Blau György dr.: Három pályadíjnyertes deviza jogi könyv, Gombos László dr.: Az 1937. évi angol házasságbontóperi reform. Irodalom, Szemle.

A magyar állampolgárság megállapításának kérdéséhez. Habermann Gusztáv dr. szegedi ügyvédnek a fenti címen a *Jogállam* idei 5. számában közölt értékes tanulmánya külön füzetben is megjelent. A tanulmány különösen a trianoni békeszerződés VI. címének azzal a felületes intézkedésével foglalkozik, amely az állampolgárság elismerését a községi illetőséghez köti, holott a magyar törvények szerint éppen ellenkezőleg a községi illetőség megszerzésének volt előfeltétele a magyar állampolgárság.

Notariatszeitung. (A csehszlovákiai német közjegyzők lapja 18. évfolyam 9. szám.) A szeptemberi száma még megjelent ennek a szüdtanémet szakközlönynek. Hogy az októberi számmal mi lesz, arra biztos feleletet adni még senki sem tud. A szeptemberi szám különben az új német végrendeleti törvényt ismerteti. Közöl egy illetékügyi cikket azzal a megnyugtató megjegyzéssel, hogy „folytatása következik”. Felsőbírói jogi határozatokat, könyv és folyóirat szemlét és egyesületi híreket találunk még ebben a számban.

Ügyvéd. (X. évfolyam 6., 7—8. számok.) A 6. szám első helyen közli Pap József dr. nyugdíjintézeti elnöknek az intézet közgyűlésén Horthy Miklós kormányzó 70 éves születésnapjának évfordulója alkalmából tartott ünnepi beszédét. A 7—8. kettős szám pedig Putnok Béla dr. jogakadémiai tanárnak Kölesy Ferencről írott cikkét hozza hasonló helyen. Mindkét számban még több kisebb közleményt s a rendes rovatok változatos közleményeit találjuk.

Magyar Törvénykezés. (1938. év 27—28, 29 számok.) A szeptember havában megjelent két füzet a sajtó kamara felállítására tárgyában kiadott 6070 és 6080/1938. M. E. sz. rendeletek teljes szövegét, több újabb rendeletet, polgári, büntetőbírói és közigazgatási bírósági határozatokat s különböző jogszolgáltatási és ügyvédségi közleményeket hoz.

A Magyar Jogászegylet kiadmánya az illetékügyi javaslat tárgyában tartott előadásokról. A Magyar Jogászegylet pénzügyi szakosztálya az illetéktörvényjavaslat előadói tervezetével ez év elején hónapokig tartó szakértekezleten foglalkozott Vargha Imre dr. a legfőbb állami számszék elnöke, szakosztályi elnök vezetése mellett. A nagyértékű előadásokat a Magyar Jogászegylet mint külön kiadmányt most adta közzé. A 176 oldalra terjedő önálló füzet anyagát Klug Emil dr. szakosztályi titkár rendezte sajtó alá. A kiadmány egyébként az értekezleten elhangzott előadások között hozza Barcs Ernő dr. budapesti kir. közjegyzőnek a szakértekezleten ez év március hó 3. napján megtartott előadását, amelyben a tervezetnek az örökösödési eljárással kapcsolatos intézkedéseit teszi ismertetés és sajtószerű kritika tárgyává.

Illetékügyi Közlöny. (XIII. évfolyam 7. szám.) A közszállítási ajánlatok illetéke körül való vitás kérdésekről Domonkos József dr. értekezik ennek a számnak első helyén. A szám további tartalmát a rendes rovatok közleményei adják. A közigazgatási bíróság újabb elvi jelentőségű döntéseit e szám melléklete, az Illetékügyi Joggyakorlatot hozza.

Joggyakorlat.*

Magánjog

69. A *végrendeleti végrehajtó* ebben a minőségében még ha őt az örökösödési végrendeletében a hagyatéki vagyon kezelésével megbízta is, csak a vagyonkezelés körébe eső, azzal szorosan összefüggő pereknek indítására jogosult. — A hagyatéki vagyon-

* Ebben a rovatban közölt jogesetek közül azokat, amelyek a Budapesten székelő bíróságok állásfoglalásait tartalmazzák részben a közvetlenül rendelkezésünkre bocsátott határozatok, részben pedig a „Jogi Hírlap“, „Magyar Jogi Szemle“, „Magyar Törvénykezés“ című szaklapok, a vidéken székelő bíróságok állásfoglalásait pedig a Szegeden megjelenő „Jog“ című szaklap közlései alapján dolgozzuk fel és adjuk közre, az illetékjogi határozatokat pedig túlnyomó részben az „Illetékügyi Közlöny“ című szaklap közlései nyomán.

nak, vagy e vagyon egy részének az örökség megnyitása után történt kezeléséből származó követelése nem tekinthető a hagyatéki vagyon kiegészítő részét képező követelésnek. (K. P. I. 3753/1937.)

70. A *különvagyonghoz* tartozó jog alapján a házasság ideje alatt szerzett vagyontárgyak a házastárs különvagyongához tartoznak. — Közszerzeményi vagyon megosztása nem akadályozza annak, hogy a közszerzeményi elszámolásnál e vagyon értéke a házasság ideje alatt előállott vagyonszaporulatként figyelembe vétessék, sem pedig annak, hogy ez a vagyonszaporulat a hiányzó különvagyong megtérítése céljából igénybe vétessék.

Az özvegytől a férjével utólag használt közös lakásnak és e lakás berendezésének a használatát, amennyiben az az ő jogos szükségleteinek mértékét nem haladja meg, az *özvegyi jog megszerzése* esetében sem lehet elvonni, még abban az esetben sem, ha az özvegy férje után nyugdíjat élvez. (P. I. 3214/1937.)

71. A házasság fennállása alatt az a házastárs, akinek tulajdonjoga a *közszerzeményi* ingatlanra bejegyezett, azzal szabadon rendelkezhetik, ez a rendelkezési jog azonban a házasság megszűnésével a másik házastárs tulajdonát tevő fele rész tekintetében megszűnik s amennyiben ezt mégis elidegeníti, rendelkezése, ha az elidegenítés ingyenesen történt, vagy a szerző fél rosszhiszemű, hatálytalan. (K. P. I. 3838/1937.)

72. *Közszerzemény* az a tiszta vagyonérték, amely a házastársaknak a szerzeményi közösség megszűntetésekor meglévő vagyonából a házastársak különvagyongának és az adósságoknak levonása után fennmarad. Azt az összeget tehát, amelyet a nő a házasság megkötése után a különvagyongból adott át a férjének, az örökösödés után a feleség és az örökösök házasságának a megszűntekor meglévő egész vagyonból s nem az örökösök közszerzeményi követeléséből, illetve a hagyatékból kell levonásba hozni. Ha a házasság alatt szerzemény van, akkor a feleség hozomány követelése is hiányzó különvagyongként a szerzeményből vonandó le, s csak az ezután fennmaradt szerzemény osztható fel a házastársak között egyenlő arányban. A házassági életközösség tartama alatt előállott minden visszerthes szerzés egyaránt közszerzeményi elbírálás alá esik, s ennél fogva közömbös, hogy a szerzemény a férj, vagy a feleség tulajdonában, illetve az egyik vagy másik házastárs rendelkezése alatt áll-e, s így nem helyes az az álláspont sem, hogy a szerzeményből a hozomány csak akkor vonható le, ha a szerzeményi férj oldalán, a férj tulajdonában van, ellenben ha a vagyont a feleség szerezte, akkor a hozomány nem mint a férj-

jel szemben fennálló követelés, nem az egész szerzeményből, hanem a férj közszerzeményi követeléséből hozandó levonásba. (K. P. I. 231/1938.)

73. Aki a *különvagyon* pótlását igényli, nemcsak azt tartozik bizonyítani, hogy a házasság megkötésekor megvolt, a házasság megszűnésekor pedig hiányzott, hanem azt is, hogy a különvagyonnak az elidegenítéskor mi volt az értéke, mert megtérítésnek tárgya csak ez lehet. (K. P. I. 231/1938.)

74. *A kereskedelmi üzlet, mint másra átruházható vagyonértékek összessége, öröklés tárgya is lehet, tehát tulajdonosának halálával a maga egészében a hozzátartozó összes vagyoni értékkel az öröklési jog szabályai szerint átszáll az örökösökre.* A hagyatékhhoz tartozó kereskedelmi üzletre tehát örökhagyó özvegyének özvegyi haszonélvezeti joga van, s ezt a jogot nem érinti az a kérdés, hogy a kereskedésnek, mint iparjogosítványnak személyhez kötött joga, az ipartörvény szabályai szerint kit illet meg. (K. P. I. 681/1938.)

Szerkesztői üzenetek.

K. N. A beküldött hagyatéki tárgyalási idézésen a rendes szövegen kívül a következő folytatólagos szövegrész van: „Ha a hagyatéki ingatlanokból valamit eladott, vagy az örökhagyó ingatlanokat vett volna, melyek még nevén nem állanak, vagy ha ezzel kapcsolatban bármiféle szerződést, vagy külön írást akarnak készíteni, a szerződések kiállítása céljából a vevőket, illetve az eladókat is ajánlatos a tárgyalási határnapra magukkal hozni. Ha az ingatlanokat el akarják különíteni, úgy a tulajdonos társakat is hozzák magukkal. Ha az örökös az osztályrészül kapott, avagy már a nevén álló ingatlant házastársával közös névre kívánja iratni, akkor a házastársnak is okvetlenül meg kell jelenni“. Ha ez a felhívás minden megérezhető mellékvonatkozástól mentesen, kizárólag a jogkereső közönség érdekeit szolgálja, mi kifogásunk sem volna ellene. Mert azonban alig lehet meg nem érezhetőkké tenni azokat a mellékvonatkozásokat, szerény véleményünk a közjegyzői működés etikai színvonala nézőpontjából a felhívás mellőzése mellett szól.

A kir. közjegyzőhelyettesek és jelöltek állásközvetítését a Magyarországi Kir. Közjegyzőhelyettesek Országos Egyesülete látja el. (Cím: Gyöngyössi Arisztid dr. kir. közjegyzőhelyettes, Budapest, VIII., József-körút 2.)

Kéziratokat vissza nem küldünk s azok megőrzését nem vállaljuk.